

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Tuesday, December 18, 1990

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 51-52 (50 metų) • GRUODŽIO - DECEMBER 18 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.

SVEIKINAME su Šv. Kalėdom ir Naujaisiais Metais LIETUVIUS TĖVYNĖJE IR ŠIAPUS ATLANTO

SAVAITINIAI IVYKIAI

h.n.

1991-ji METAI GALI IŠSPRĘSTI KANADOS KONFEDERACIJOS LIKIMĄ

"Maclean's" žurnalas š.m. gruodžio mėn. 17 d. nr. yra atspausdinęs įdomų ir įsidėmėtiną Peter C. Newman'o straipsnį, dramatiškai pavadintą "Destroying Canada in Order to Save It". Jame autorius klausia, ar kartais neteks pirma Kanadą sugriauti, kad ją būtų galima ir vėl atstatyti tokios nors naujos konfederacijos rėmuose. Klausimas, nors atrodo sensacingas, tačiau jame yra daug tiesos. Kaip žinia, Quebec'o provincijoje jau vyksta Belanger-Campeau komisijos apklausinėjimai, kurių metu iki šiol teko girdėti daugiausiai balsų apie Quebec'o provincijos atsiskyrimą nuo Kanados. Tiesa, komisija, atrodo, yra sąmoningai sudaryta iš separatizmo šalininkų, tačiau iki šiol neteko išgirsti nė vieno rimto pasisakymo už vieningą, kad ir naują, federacinį pagrindą tvarkomą Kanadą. Nekantriai laukiama netrukus komisijoje pasisakančio federalinės liberalų partijos vadovo Jean Chretien'o, neseniai išrinkto į federalinę parlamentą. Gal gi pasigirs tvirtas ir aiškus žodis už federalinę Kanadą ne tik šioje komisijoje, bet ir pačiame parlamente.

Min.p-kas Brian Mulroney, kaip paprastai, vėluodamas, galų gale sudarė

ir savo federalinę komisiją, kuri taip pat turės svarstyti Kanados ateities problemas. Visiškai smukę viešosios opinijos apklausinėjimuose konservatoriai, nesėkmingai bando surasti priežodinį šiaudą, už kurio griebiasi skęstantieji.

Po ilgų, kartais net komiškų, o kartais ir negirdėtų triukšmingų susikirtimų senate, pagaliau buvo patvirtintas GST mokesčių įstatymas. Nors yra sakoma, kad gyvenime tėra du šimtaprocentiniai tikri dalykai - mirtis ir mokesčiai, - Kanados istorijoje tikriausiai dar nebuvo tokių nepopuliarių mokesčių, kaip minėtasai GST (prekių ir aptarnavimo) mokesčiai. Gal būt dar šiaip taip su jais būtų galima sutikti, jeigu Kanados gyventojams būtų užtikrinta, kad šie mokesčiai bus panaudojami tiksliai nuolat didėjančio valstybinio deficito sumažinimui.

Naujieji metai Kanadai nieko gero nežada, nes konservatorių ir paties min. p-ko Br. Mulroney pastarųjų kelių metų valdymas tebuvo ilga virtinė klaidų, nepasisekimų ir nesugebėjimo pramatyti net kelis žingsnius į priekį. Susidūrimas su Quebec'o separatistų vis stipriau ir nelogiškiau skleidžiama propaganda gali tapti pražūtimi ne tik tai nevykusiai Br. Mulroney politikai šios provincijos atžvilgiu, bet ir visai Kanadai... Kvebekiečių finansininkų, ekonomistų ir taip vadinamo politinio elito mokyklose ir universitetuose nukreipta tendencinga propaganda prieš federalinę sistemą, gali baigtis nauju referendumu. O tokio plebiscito rezultatai gali būti priešingi 1980-tųjų metų referendumo rezultatams.

GORBAČIOV'AS IR VĖL GRŪMOJA LIETUVAI, LATVIJAI IR ESTIJAI

Paskutinės žinios iš desperatiško Kremliaus, pasiekusios pasaulį, yra gaudinančios. M. Gorbachiov'as, matydamas vis labiau krinkančią savo imperiją, nutarė griebtis beveik stalinis-

tinių metodų. Paskirdamas KGB vadu buvusį saugumo viršininką Latvijoje ir tenai pagarsėjusį savo žiaurumu bei neatlaidumu, yra pirmoji negera žinia Pabaltijui, siekiančiam laisvės. Naujų galių sau prisiskyrusio Kremliaus vadovo pastangos sukurti kažkokią naują konfederaciją, į kurią respublikos būtų įjėga sugrūdomos, taip pat nieko gero nežada. Paskutinieji kelių maršalų pasisakymai ir M. Gorbachiov'o atviras grasinimas pradėti naują blokadą, įgyvendinant Raudonosios Armijos kumščiu, jau yra visiškai mirštančio žvėries agonija.

Todėl visiškai suprantamas Lietuvos Respublikos AT p-ko Vytauto Landsbergio įspėjimas, kad Kremlius organizuoja senųjų komunistų jėgomis įvykdyti perversmus Pabaltijoje, yra pagrįstas.

Ar prez. Bush'as ir dolerinė Amerika išgirdo Lietuvos balsą, šaukiantį su pratimo ir pagalbos, reikia rimtai suabejoti. Paskirtos milžiniškos sumos gelbėti Gorbachiov'o "perestroiką" yra liūdnas įrodymas, kad

Lietuva, Latvija ir Estija gali būti dar kartą pardautos.

Net Europos valstybių dauguma, pradedant suvienytąja Vokietija, nutarė skirti pinigų ir maisto Gorbachiov'o sosto išgelbėjimui.

Kad kanclerio Kohl'o suvienytoji Vokietija, kurioje jo partija laimėjo daugumą, padeda Sovietų Sąjungai, galima dar suprasti. Galimas dalykas, kad Vokietija tokiu būdu ne tik sugebės netrukus pasidaryti pirmąją Europos (o gal ir pasaulio) galybę, bet tokiu būdu laimės sau prekybinę hegemoniją Sovietų Sąjungoje.

Vienintelis pragiedrulis, pasirodantis horizonte, yra nuolat garsėjantys balsai, kad tokiu būdu yra remiama senoji stalinistinio

sukirpimo komunistinė sistema ir senieji kumščio metodai. Blaivūs balsai ir Europoje pradeda tuo skubiu Sovietų Sąjungos rėmimu abejoti. Pasigirsta tiesioginiai Pabaltijo nepriklausomybę užstojančiųjų pasisakymai. Štai, jau minėtame gruodžio mėn. 17 d. "Maclean's" numeryje rašoma: "Bet Gorbachiov'ui, nuolat stiprinant savo galias, įskaitant ir specialiais atvejais galimus nutarimus be respublikos vadų pritarimo, kai kurių respublikų yra atmetamos. Baltų vadovai pakartotinai pabrėžė sieksią pilnos nepriklausomybės. Konkrečiai, š.m. gruodžio mėn. 1 d. LIETUVA, LATVIJA ir ESTIJA sutartinai pareikalavo, kad 300.000 sovietų karinės pajėgos, saugančios jų teritorijas, jų žodžiais, yra 'okupacinė armija'. Šios respublikos atmetė Sovietų Krašto Apsaugos ministerio Dimitrij Jazov'o įspėjimą, kad respublikos turi atsisakyti tokių reikalavimų ir nustoti bandyti suformuoti jų pačių tautines milicijas".

Maskva nerodo jokie noro tartis su Lietuva ir derybas vėl pradėti siūlo sausio mėn. 12 d.

Nepaslapstis, ir Vytauto Landsbergio tai buvo patvirtinta, ir čia, Amerikoje, kad LIETUVA savo NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO NIEKAD NEATŠAUKS ir LATVIJA, ir ESTIJA, siekdamas to paties, ją remia.

/nukelta į 2 psl...../

DIDŽIAJĄ
UŽGIMIMO DIENĄ
SU NUOSTABA
IR PASIDIDŽIAVIMU
SEKDAMI ATGIMSTANČIA
LIETUVA
GRAŽINA IR AŠ LINKIME
NAUJAISIAIS
1991 METAIS
MŪSŲ VISŲ TROŠKIMO
IŠSIPILDYMO -
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ĮGYVENDINIMO!

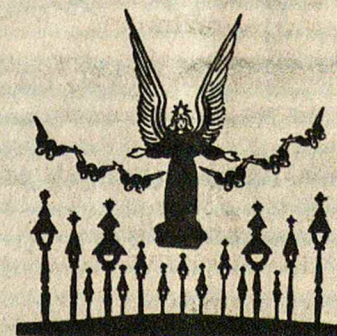
Haris Lapas,

Lietuvos Generalinis Konsulas

ŠV. KALĖDŲ ir 1991 NAUJŲ METŲ proga

visus Montrealio ir apylinkės lietuvius
sveikina ir linki ryžto bei ištvermės
visuose lietuvių darbuose --

K.L.B. MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga
nuoširdžiai
sveikiname

"Ant pagalvėlio Kūdikio galva -
Tebūna pagalvėlis Lietuva,
Kad jaustum, Kūdikėli, nuolatos
Tikėjimą ir ašaras tautos"

Kazys Bradūnas

Šventąją naktį užtekęsi žvaigždė teatneša
jums džiaugsmą ir ramybę, o Tėvynėje
susvytėjusi viltis NAUJUOSE 1991 - uose
METUOSE tebūna jums ir mūsų broliams
bei seserims Lietuvoje stiprybės šaltinis!

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
KRAŠTO VALDYBA

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail, Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

ir galimas.

Ar Amerika, sutraukusi
tokią milžinišką armadą
ir taip ilgai naudojusi ka-
ringus grąsinimus, galės
pasitraukti "nepraradusi
veido", sunku pasakyti.
Labai galimas dalykas,
kad kai kurie Amerikos
politiniai stebėtojai yra
teisūs, kad JAV preziden-
tas per karštai ir per sku-
biai reagavęs į Kuwait'o
situaciją, sau nepasiliko
beveik jokio keliuko atgal.

JARUZELSKI'S ATSPRAŠO

"Le Journal de Montre-
al" dienraštis savo gruodžio
mėn. 12 d. laidoje paskelbė
iš Varšuvos per AFP agen-
tūrą žinias, kad Lenkijos
prez. gen. Wojciech Jaru-
zelski, atsisveikindamas
rinkimus laimėjus Lech
Walensai, pasakė, jog savo
pasekėjui linki sėkmingai
vykdyti savo misiją. Ap-
žvelgdamas savo 10 metų
trukusį valdymą, per spau-
dą ir per televiziją pareiškė,
jog jis "padaręs klaidų".
Užsimindamas apie karo
stovio įvedimą 1981 m.
gruodžio mėnesyje, teisin-
si, kad tuo jis tik norėjęs
"išvengti Lenkijai tragedi-
jos". Prisimindamas "kvai-
lystę, kančias ir neteis-
ingumus", kuriuos turėjo
pergyventi jo tautiečiai,
gen. Jaruzelski's prisipa-
žino, jog būdamas vyriaus-
sioju vadu "yra atsakingas
dėl visko ir prieš visus".
Žodis atsiprašau yra gal
būt, ne visai tikslus, bet
nerandu kitokio".

Jis taip pat pabrėžė,
kad norėtų būti laikomu
asmeniškai atsakingu savo
tautiečių akyse, kurie dar

toji data nepatinka todėl,
kad sausio 15 d. yra Jung-
tinių Tautų Saugumo Tary-
bos nustatyta galutinė Ira-
kui pasitraukti iš Kuwait'o.

Prez. Bush'as aiškina,
jog per 2 dienas Irakas
nesugebėsias pasitraukti
ir tikriausiai tiktai bandęs
užvilktinti visą reikalą.
Prez. Saddam'as, tačiau,
tvirtina, kaip ir PLO vadas
Arafat'as, Jordanas ir Je-
menas, kad galutinis Ku-
wait'o problemos išsprendi-
mas yra vien tik tai pačių
arabų problema.

Užkulisuose jau atvirai
kalbama, kad esą kompro-
misas yra jau svarstomas

/.....atkelta iš 1 psl./

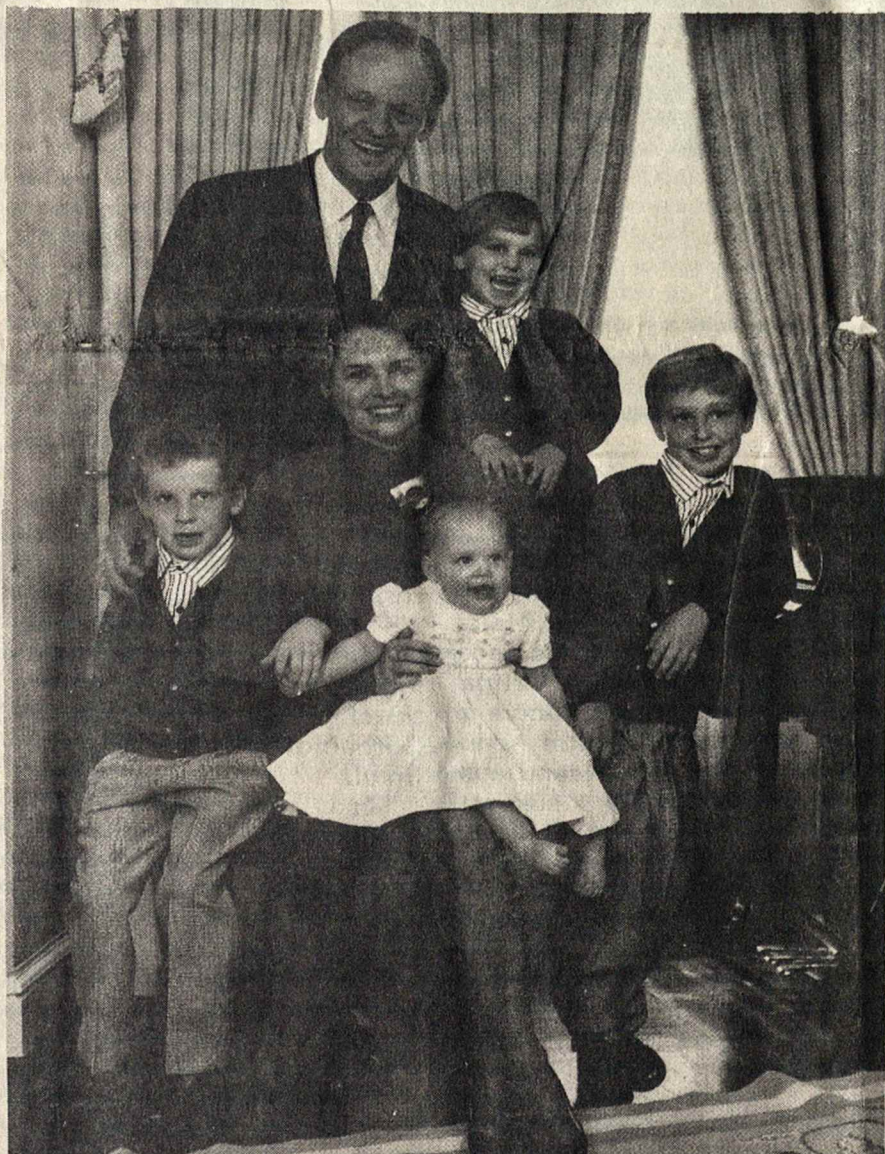
KRUVINOS III-SIOS PALESTINIEČIŲ SUKILIMO METINĖS

Izraelio ir arabų santy-
kiai nuolat blogėja. Vietoje
dialogo, apie kurį buvo
Amerikos vadų ir kitų pa-
šalinių stebėtojų nuolat
kalbama, tebėvyksta vis
žiauresni susidūrimai. Ne-
laimingos metinės buvo
atžymėtos trimis nužudy-
tais žydų darbininkais,
kuriuos peiliu nudūrė keli
palestiniečiai metinių išva-
karėse. Atsikeršydami,
Izraelio kariai kitą dieną
nušovė 1 palestinietį, o
civiliai žydai apmėtė ak-
menimis ir sudegino kelio
likę palestiniečių automobi-
lių. Minima, kad Izraelis
prarado per sukilimą apie
40 karių ir civilių, o pa-
lestiniečiai jau priskaito
artį 1.000 nušautų. Izraelio
vyriausybės pradėtos pale-
stiniečių deportacijos, prieš
kurias pasisakė net Amerika,
ir įsakymas kariniams
daliniams šaudyti tikromis
kulėmis į akmenų mėtyto-
jus, tikrai nėra taikaus
sprendimo pradžia.

Šiuo metu jau niekas
nebeabejoja, kad po Persų
ilankos konflikto pabaigos
teks, galų gale, išspręsti
palestiniečių atskiros vals-
tybės įsteigimo reikalą.
Tam jau, nors ir pusiau
viešai, pritaria dabar ir
JAV.

PERSŲ ILANKOJE KARO GRĖSMĖ DAR VIS TIKRA

Irako prez. Saddam
Hussein'as savo pažadą
ištesėjo: visi užsienio įkai-
tai, kurie to norėjo, jau
grįžo namo. Tačiau pradė-
tas ir diplomatinis žaidi-
mas tarp prez. Bush'o ir
prez. Saddam'o dar nepasi-
baigė. Atrodo, abu preziden-
tai yra lygiai užsispyrę
ir ambicingi, nes niekaip
negali susitarti dėl datos,
kada JAV Valstybės Sekre-
torius J. Baker'is turės vyk-
ti į Bagdadą, tartis su
Irako prezidentu. Iš šalies
žiūrint, toji problema, jei-
gu negręstų tragiškomis
išdavomis, atrodo juokinga.
Irakas susitikimui pasiū-
lė tik vieną datą - sau-
sio 12 dieną. Amerikai

SEASON'S GREETINGS

Alina et Jean Christian
et leurs petits-enfants

VLIKO SVEIKINIMAI ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

Kalėdų šventės yra džiaugsmo ir geros naujienos šventė. Tačiau šios šventės
džiaugsmas yra nepilnas, nes Lietuva dar tebėra okupuota ir tebegyvena nuolatiniame grės-
mės ženkle.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Kalėdų švenčių ir 1991 Naujų Metų proga
sveikina visus geros valios žmones ir taip pat išblaškytus po visą pasaulį lietuvius,
linkėdamas ryžto ir ištvermės sunkioje kovoje siekiant Lietuvos suvereninių teisių vykdy-
mo atstatymo.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ragina visus lietuvius dar stipriau, dar
vieningiau dirbti, kad paskutinės kliūtys į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę būtų grei-
čiau nugalėtos. Atjausime ir supraskime vieni kitus, padėkime ir remkime visus, kurie sie-
kia mūsų aukščiausiojo tikslo įgyvendinimo-Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. (ELTA)

Mila and the children join me in conveying our
very best wishes for a joyous and festive holiday season.

In communities throughout Canada, family and
friends are united through the bonds of love and fellowship
that exist the world over. An occasion filled with hope
and promise, this celebration reminds us of the blessings
we share as Canadians and encourages the spirit of goodwill
and generosity to flourish among us.

Our warmest wishes to each of you at this special
time, and may the coming year fill your homes with peace
and every happiness.

OTTAWA
1990

PRIME MINISTER

À l'occasion de Noël,

nous vous offrons nos vœux de

bonheur et de paix et souhaitons

que l'an nouveau comble vos désirs.

Andrée Robt Bureau

Minister of State
Multiculturalism
and Citizenship

Ministre d'État
Multiculturalisme
et Citoyenneté

Dear friends:

I am very pleased to have this opportunity to send my very best
wishes to you for a safe and happy holiday season and throughout
the coming year.

1990 will not be a year many Canadians remember with great
fondness. From constitutional issues to the Gulf Crisis to the
slowdown beginning to seize our own and the world's economy,
there are genuine concerns for the future.

At the same time, however, 1990 has been the year of great new
beginnings in many countries of the world. As Canadians, we
share in the triumph of liberty and democracy in Eastern Europe
and elsewhere, and in the hope for peaceful development in those
countries and in others whose progress towards reconciliation and
freedom has yet to be fulfilled.

Here at home, while we cannot forget the serious issues before
us, neither should we ignore the things we have achieved and the
progress which continues every day. In so many areas and so many
ways Canadians are working together and they are making a
difference; and not least through a growing respect for the
values and ideals of multiculturalism.

Our cultural heritages and traditions are important to us as
individuals and important no less to our evolving identity as
Canadians. And through sharing this diversity, in better
understanding its characteristics, we can also see the ideals of
humanity common to all peoples and communities who inhabit and
make up Canada. Far from being a source of division, our
diversity expresses the foundation of unity itself. In our
commitment to multiculturalism, therefore, we are helping build a
stronger and fairer Canada, one in which all our citizens will
have the opportunity to participate and to which all may
contribute.

Again, my best wishes for peace, happiness and prosperity.

Sincerely,

Gerry Weiner

Ottawa, Canada K1A 0M5

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVIAI

Sovietinė imperija dar tebelaiiko Baltijos valstybes -LIETUVĄ, LATVIJĄ IR ESTIJĄ - okupaciniame narve, kad ir pravertame, vykstant "persitvarkymui". Nors ir toli mūsų tauta nužygiavo kelyje į laisvę, tačiau ir vėl tiršti debesys telkiasi virš trijų Baltijos valstybių. Gorbačiovas, pamiršęs demokratiją, kurią skelbė prieš vienerius metus, ir susigraibęs visas imperatoriaus galias, vėl grąšina atkuriamos LIETUVOS LAISVĖI.

Ar ne ironiška, kad JAV-bių prezidentas George Bush'as, verbuodamas politines ir karines jėgas prieš Iraką dėl Kuwait'o okupacijos, tuo pačiu metu užmiršta už laisvę kovojančią LIETUVĄ. Ar ne kiekviena tauta turi teisę į laisvę?

Tad VISI PRIE DARBO UŽ LIETUVOS LAISVĘ.
Mums reikalinga Amerikos pagalba. IR VEL SKAMBINKIME, RASYKIME IR LANKYKIME senatorius ir kongresmanus, dėkodami už pagalbą praeityje, laukdami paramos dabar ir ateityje. Pasidžiaukime jų perrinkimu ar išrinkimu. Rasykime ir skambinkime BALTIESIEMS RUMAMS.

Mes, Amerikos piliečiai ir gyventojai, turime teisę ir pareigą prašyti šio krašto valdovų, kad ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJA BŪTŲ ĮGYVENDINTA. Todėl, reikalaujame, Lietuvos pripažinimo de jure ir de facto;

Informuokime, kad sovietinė vyriausybė nerodo jokio intereso derėtis su Lietuvos Respublika ir grąšina nauja ekonomine blokada;

prašykime, kad maistas ir kita humanitarinė parama, Vakarų valstybių siunčiama į sovietiją, būtų siunčiama tiesiai žmonėms, o ne į okupacinį centrą - Gorbačiovo vyriausybei;

rašykime laikraščiams ir asmeniškai padėkokime žurnalistams už mums palankius straipsnius. Esame Lietuvos tauta!

Ištesėkime, iki Lietuva bus visiškai laisva! Vienybėje su kovojančia tauta.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA,

minėdama savo

Lietuvos laisvinimo veiklos

50 METŲ SUKAKTĮ,

ŠV. KALĖDŲ IR

NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikina kovojančią Lietuvą ir visus Amerikos lietuvius, remiančius mūsų tautos išlaisvinimo kovą.

Kalėdinė Kristaus gimimo žvaigždė tesutelkia mus naujiems vieningiems žygiams dėl LIETUVOS LAISVĖS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

/Toks raginimas tinka visiems visur gyvenantiems lietuviams./

"Į LAISVĘ" FONDAS LIETUVIŠKAI KULTŪRAI UGDYTI SAVO 30 METŲ VEIKLAI ATŽYMĖTI SKELBIA ROMANO KONKURSA

Konkurso tikslas - skatinti sukurti kūrinį, kuris pavaizduotų lietuvių tautos rezistenciją įvairių priespaudų metuose. Tauta pergyveno kelias sunkias okupacijas, kalėjimus, tardymus, vežimus, trėmimus, pasitraukimus. Visa tai vienokiu ar kitokiu būdu giliai palietė kiekvieną lietuvių. Tegu tai būna įamžinta romane.

Romano konkurso premija - 3000 dolerių.

Konkurse kviečiami dalyvauti viso pasaulio lietuvių rašytojai, gyvenantys Lietuvos Respublikoje ar už jos ribų, išsivijoje.

Konkurso terminas - 1991 m. gruodžio mėn. 1 d. Iki tos dienos veikalai turi būti įteikti vertinimo komisijai nurodytais adresais.

Vertinimo komisija bus sudaryta iš 7 asmenų: 3 narius skiria Lietuvos Rašytojų Sąjunga Lietuvoje, kitus 3 narius - Amerikoje veikianti Lietuvių Rašytojų Draugija ir 1 narį deleguos Į LAISVĘ FONDAS Lietuviškai Kultūrai Ugdyti.

Romano dydis - nemažiau 200 mašinėlė rašytų puslapių. Rašoma dviguba interlinija - intervalu, apie 60-70 spaudos ženklų eilutėje.

Lietuvoje gyvenantys rašytojai veikalus siunčia ten sudarytai vertinimo komisijai ar Į LAISVĘ FONDO Lietuvoje atstovui. Adresas bus paskelbtas vėliau. Išsivijoje gyvenantys rašytojai veikalus siunčia "Į LAISVĘ" žurnalo redaktoriui Juozui Baužiui, 9240 Cliffside Ave., Orland Park, IL 60462, U.S.A.

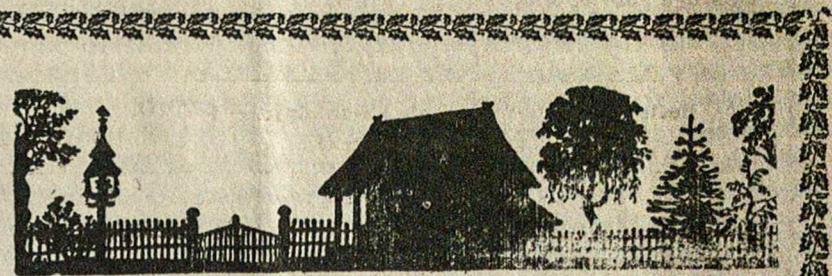
Visi konkurse dalyvaujantieji rašytojai siunčia po du savo romano egzempliorius, kad vieną egz. tuojau būtų galima persiųsti kitai konkurso komisijos daliai. Romanai pasirašomi slaptyvardžiu, į atskirą voką įdedamas autoriaus vardas, pavardė, adresas. Vokas užklijuojamas ir ant jo užrašomas autoriaus slaptyvardis.

Premijuotas veikalas bus išleistas Į LAISVĘ FONDO rūpesčiu Lietuvoje. Premijos įteikimas numatomas Lietuvoje 1992 metų pradžioje.

Nepremijuoti veikalai gražinami autoriams nurodytu adresu, išlaikant slaptumą.

Konkursas maždaug tuo pačiu laiku skelbiamas Vilniuje, New York'e ir Chicago mieste.

SKUBU ATGAL. NAMAI IŠ TOLO MOJA GREIČIAU Į JAUKŲ VIDŲ KELTI KOJĄ, UŽVARSTYTI LANGINES, UŽDARINĖTI DURIS, IR KAI VĖJUOTOS SUTĖMOS APLINK UŽKRIS, ATSKLEISTI PRIE UGNIES TĄ GELSVĄ LAPĄ, KUR SAULĖTŲ DIENŲ ĮBRĖŽTOS AISTROS TAPO. PAŽVELGT, NUSISYPSOT IR ATSIDUST LENGVAI: TEGU TAVE DIEVAI, TEGU TAVE DIEVAI.... Putinas

Priimkite mano nuoširdžius sveikinius visam NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS redakcijos kolektyvui su KALĖDŲ ŠVENTĖMIS ir geriausius linkėjimus NAUJIESIEMS 1991-siems METAMS. Jie Lietuvai ir visai mūsų tautai, tikriausiai bus ne mažiau reikšmingi, kaip ir į praeitį jau nueinantys istoriniai 1990-tieji...

Su pagarba ir dėkingumu -

VYTAUTAS SKUODIS

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ

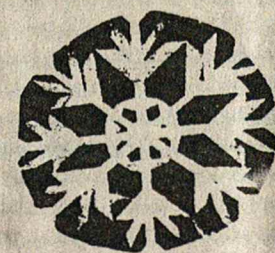
MONTREALYJE

VISIEMS AUKOTOJAMS
TAUTOS FONDUI LINKI
DŽIUGIŲ IR LAIMINGŲ

Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ MONTREALYJE,
1500 de Seve, Montreal, P.Q. H4E 2A7, Tel.: 768-3674

Šv. Kalėdų,
NAUJŲ METŲ

IR LIETUVOS LAISVĖJIMO
AUŠRAI AUŠTANT, SVEIKINAME
TAUTOS FONDO RĖMĖJUS,
AUKOTOJUS IR LINKIME
GRAŽIAUSIOS SĖKMĖS
1991-UOSE METUOSE!

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Kanados Lietuvių
Fondas

SVEIKINA

Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų proga

NARIUS, ORGANIZACIJAS BEI
LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ,
linkėdamas linksmų švenčių
ir laimingų bei darbinių metų!

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Ville de Montréal

Improvements to
Montréal's
Homeowner
Helper Program

Montréal has improved its access to property program, the Homeowner Helper Program. Changes affect the price of eligible housing units. The maximum value allowed remains at \$100,000, but now excludes the following items: 15% of the purchase price, representing the value of the lot, or the roll valuation of the lot if its value is higher, the GST, garages and other appurtenances, as well as municipal infrastructures.

Tenants, who are first occupants of a new unit, will be eligible under the program if they purchase that property. However, they must not have lived in it for more than 12 months before December 14, 1989.

On the other hand, a housing unit for which the building permit will be issued after January 1, 1991, must be registered in an Association provinciale des constructeurs en habitation du Québec (APCHQ) or Association de la construction du Québec (ACQ) new housing guaranty program.

Implemented in December 1989, the Homeowner Helper Program grants buyers of a

first new home a real estate tax rebate of \$5,000, in annual installments of \$1,000 maximum.

Montréal
Firefighter:
A career for you

Montréal is holding a recruitment campaign for its fire prevention department. From now until 1992, the city will hire 450 new firefighters.

These jobs offer equal opportunity to men and women, excellent working conditions and a good career plan.

To be eligible, candidates must hold a high school diploma and have completed two years of training in fire-fighting at the Institut de protection des incendies du Québec (IPIQ). They must also pass the exam given by the city's Commission de la fonction publique. Take note that the deadline to register at the IPIQ is March 15, 1991. Don't miss it!

A natural tree for
a traditional
Christmas

Are you among the last-minute shoppers who have not yet purchased their Christmas tree?

Don't despair, Montréal's public markets are offering natural trees so that you may enjoy a merry Christmas. Don't settle for a pale imitation of greenery and enjoy the pleasant scent of a real Christmas tree.

Public markets are never far from your home: Atwater, Jean-Talon, Maisonneuve and Saint-Jacques markets. Happy Holidays!

Garbage removal

A reminder to follow garbage removal schedules. If, in your district, pick-up is done in the evening, you may put out your domestic waste after 5 p.m. If, on the other hand, pick-up operations are carried out in the daytime, you must wait until 9 p.m. the evening before to put out your garbage. In both cases, refuse should be deposited at the proper place.

This way, you will help keep your district clean and free from unpleasant odours.

Old fashioned
Christmas
at City Hall

Children will be treated like kings at Montréal City Hall until December 28, (except

December 24, 25 and 26). The talent and imagination of 375 young students of the Montréal Catholic School Commission will be tapped to decorate the Hall of Honour. All Montrealers are invited to come and admire their work. Residents are also invited to bring non-perishable food items and gifts which will be distributed to needy families. A children's choir and musical ensemble will perform during lunch hour.

Opening days and hours:
• Until December 28 (except December 24, 25 and 26), Monday through Friday, from 10 a.m. to 4 p.m.

Visitors may bring:
• Non-perishable food items
• New or almost new toys, gift-wrapped

For information: 872-3355

District Advisory
Committees

District Advisory Committees will hold their next regular meetings on January 7, 8 and 9, 1991. For more information on these meetings, contact your local Acas Montréal office or the Bureau interculturel de Montréal.

Information: Bureau
interculturel de Montréal,
872-6133.

PRANEŠA PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ:

LIETUVA KVIEČIA TALKON MOKYTOJUS

Lietuvos Švietimo ministeris Darius Kuolys ieško kuo daugiau intelektualinių pajėgų "moderniai, demokratiškai mokyklai sukurti. Švietimo sistemos desovietizacija žmoniškumo ir demokratijos principų atgavimas, šiuolaikinį mokslo bei kultūros lygį atitinkančių mokytojų sudarymas, mokytojų ruošimas, modernus mokyklų įrengimas - tai dalis uždavinių, laukiančių neatidėliotino sprendimo. Jūsų pagalba, demokratiškame krašte sukaupta patirtis labai praverstų Lietuvos švietimo pertvarkai".

Pagal jo skelbiamą programą "MOKYTOJAI LIETUVOS MOKYKLAI": 1) Kviečia išeivijos pedagogus padirbėti VILNIAUS mokytojų kvalifikacijos kėlimo kursuose kurie vyktų vasarą, per kuriuos būtų galima Lietuvos mokytojus supažindinti su naujais dėstymo metodais. 2) Laukia užsienio kalbų dėstytojų ar kitų dalykų dėstytojų, kurie sutiktų padirbėti Lietuvos mokyklose ar vasaros vaikų stovyklose. 3) Prašo įvairių sričių patarėjų/konsultantų: ikimokyklinio amžiaus ugdymo įstaigų, specialaus ugdymo, asocialinių vaikų auklėjimo, mokyklų administravimo. Lauktų mokyklų psichologų bei sociologų pagalbos.

Taip pat prašo siųsti vadovėlius, programas, mokytojų priemones.

Atvykstantiems mokytojams Lietuvos Švietimo Ministerija parūpins gyvenamąją vietą ir minimalią stipendiją rubliais. Norinčių Lietuvoje dirbti, prašo sykiu su pareiškimu dėl jums priimtino darbo sąlygų (pav., laikas, kada galite atvykti) pateikti ir glaudų Curriculum Vitae.

MOKYTOJAI LIETUVOS MOKYKLAI programą koordinuoja Audrys Antanaitis, Švietimo gt. 2-7, 232691, VILNIUS, LIETUVA. Tel: (0122) 62-51-91.

LIETUVIŲ IŠEIVIJOS PAGALBOS KORPUSAS

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovai, kurie nuvyko Lietuvon dirbti šiems metams: Mirga Šaltmairaitė iš Toronto, Kanados ir Darius Sužiedėlis iš Washington'o JAV, nuvyko ten su misija - įsteigti centrą, kuris padėtų jaunimui bei profesionalams talkinti Lietuvai savanorio pagrindu. Panašiai kaip "Peace Corps" idėja. Jie praneša, kad SAJŪDŽIO būstinėje jau gavo patalpą ir yra įsteigę savo centro raštinę. Taip pat, Lietuvoje paskelbus, kad ieško nakvynę savanoriams, susilaukė antplūdžio pasisūlymų aprūpinti apgyvendinimą.

Centras vadinasi : Lietuvių Išeivijos Pagalbos

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS KELIAI Į LAISVĘ.

Vytautas Skuodis
(Svarbesnių įvykių kronika: 1990 metų birželio mėn.)
/ tęsinys /

- Į VILNIŲ atvažiavo trys sunkvežimiai su valstais iš BELGIJOS, VOKIETIJOS ir PRANCŪZIJOS. Tai 20-ties tonų humanitarinė pagalba LIETUVAI.
- LATVIJOS kurortiniame mieste JŪRMALOJE įvyko II-ji BALTIJOS asamblėja. Svarstyta įstatymų leidimo ir valdžios vykdomųjų organų sąveika, siekiant realaus valstybinio suvereniteto. Asamblėjoje dalyvavo LATVIJOS ESTIJOS liaudies frontų ir LIETUVOS SAJŪDŽIO delegatai. Buvo diskutuojama: ar reikalingi dabar liaudies frontai BALTIJOS valstybėse? Išvada: reikalingi ir net labiau negu anksčiau. Visose respublikose konstatuotas žmonių politinio aktyvumo sumažėjimas. Reikia ugdyti naujus politikus. Konstatuota, kad visos savarankiškos komunistų partijos liko rimta politinė jėga. Asamblėjoje gausiai buvo atstovaujami ir SSSR demokratiniai judėjimai. Buvo paskelbtas kreipimasis į RUSIJOS (RFSFR) AT dėl tarpvalstybinių santykių su LIETUVA, LATVIJA ir ESTIJA sprendimo 1920 metų taikos sutarčių principu. Tų sutarčių su Rusija 70-ųjų metų proga, kviečiama santykius su PABALTIJO kraštais grįsti minėtų sutarčių principais.

Iki birželio mėn. 18 d.

- VILNIUJE įvyko simpoziumas Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos atsteigimo klausimu.
- SSSR Mokslų Akademijos Lebedev'o vardo Fizikos Instituto darbuotojai prezidentui M.Gorbačioviui nusiuntė laišką, kuriuo prašo LIETUVOS atžvilgiu atsisakyti dikto ir grasinimų, nedelsiant atšaukti ekonominę blokadą ir pradėti abipuses SSSR ir LIETUVOS derybas.
- ESTIJOS Respublikos AT specialiaame posėdyje paminėjo ESTIJOS okupacijos 50-metį. Rezoliucijoje griežtai smerkiamas šis Sovietų agresijos aktas. Už rezoliuciją balsavo 60 deputatų, 5 - prieš ir 5 susilaikė. Šeši rusai deputatai per balsavimą išėjo iš parlamento salės protestuodami dėl to, kad parlamento p-kas Lauristin neleidžia, kad būtų svarstoma ir balsuojama jų siūloma kita rezoliucija, kurioje tvirtinama, kad pasikeitimais, įvykusius ESTIJOJE prieš 50 metų, nulėmė ne sovietinė okupacija, o "Estijos darbo žmonių kova".

Birželio mėn. 18 d.

- Įvyko LIETUVOS Respublikos AT ir Respublikos vyriausybės bendras pasitarimas. Lietuvos vyriausybė pasiūlė projektą laikino moratoriumo 1990 m. kovo mėn. 11 d. Lietuvos Respublikos AT Aktui "Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo".
- LIETUVOS Respublikos MT p-kė K.Prunskienė ir jos pavaduotojas R.Ozolas iš Maskvos išvyko į Graikiją.
- LIETUVOS Vidaus Reikalų Ministerija įteisino Lietuvos Respublikos valstybinės atributikos ženklus ant teisėtvarkos darbuotojų uniformų. Pakeistos kepurų kokardos, antsiuvai ir sagos. Naujos kepurų kokardos su Vyčio ženklu. Tai buvo svarbu padaryti, nes visoje Lietuvoje pilna milicinių uniformomis aprenktų SSSR Vidaus Reikalų kariuomenės padalinių.

Iki birželio mėn. 19 d.

- LIETUVOS Skautų Sąjunga, Lietuvos Ateitininkų Federacija, Lietuvių Tautinio Jaunimo Sąjunga "Jaunoji Lietuva", "Gediminaičiai" ir "Lituanica" paskelbė kreipimąsi į Pasaulio jaunimo organizacijas, prašydami paveikti savo šalies viešąją nuomonę ir vyriausybę, kad nedelsiant pripažintų LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ, 4 psi.

Korpusas (angliškai:Lithuanian International Aid Corps). Tikslas: suvesti išeivijos lietuvius su organizacijomis, įstaigomis, įmonėmis, kurių vystymui jie gali padėti, patarti. Centras padės lietuvių kilmės žmonėms atvykti į Lietuvą ir suteikti talką savo profesijos ar intereso srityje. Centrą globoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Pasaulio Lietuvių Sąjunga ir Lietuvos Sąjūdis. Jam Lietuvoje vadovauja Mirga Šaltmairaitė iš Kanados ir Darius Sužiedėlis iš JAV.

Kviečiami išeivijos lietuviai: profesionalai, studentai, baigę mokslus, pensininkai, kurie nori profesinai padirbėti Lietuvoje savanorio pagrindu, tokiu būdu prisidedant prie Nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Iki šiol yra surastos galimybės darbui penkiems asmenims iš JAV šiai vasarai: Nerija Gureckaitė įsidarbina pas Sveikatos ministerį Oleką; Linas Orentas pas Lietuvos AT Užsienio Reikalų Komisijos pirm. Zingerį; Vytautas Bazikas Kauno Universitete, Andrius Dilba pas Švietimo ministerį Kuolį, Džiugas Radžius - Klaipėdos Technikos Institute.

Norintys vykti Lietuvon, turėtų kuo skubiausiai atsiųsti pareiškimą ir užpildyti anketą Anketas ir informaciją teikia : PLB (Gabiya Petrauskienė) ir PLJS (Daina Kalendraitė) valdybos vardu 1011 College St., TORONTO, Ont., Canada M6H 1A8.

PLB CSCE SUMMIT KONFERENCIJOJE PARYŽIUJE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba nuo š.m. vasaros pabaigos jau ruošėsi aktyviam dalyvavimui CSCE Summit Paryžiuje, kuri vyko lapkričio mėn.19-21 d.d. Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerija, laiškų iš ministerijos darbuotojo CSCE reikalams, Oskaro Jusio, spalio mėnesį buvo pakvietusi PLB talkininkauti Lietuvos delegacijai. PLB V-bos vicep. Gabija Petrauskienė buvo pasiųsta talkinti Lietuvos Užsienio Reikalų ministerio Algirdo Saudaro vadovaujamai delegacijai. Paryžiuje viską tvarko Lietuvos įgaliotinis ir Prancūzijos LB pirminkas Ričardas Bačkis. Iš Didžiosios Britanijos talkininku vyko Romas Kinka. Tai pavyzdys bendradarbiavimo, kuriam galrės buvo nustatytos Šveicarijoje, rugpjūčio mėnesio 1990 m. pradžioje tarp Lietuvos AT p-ko Vytauto Landsbergio ir Lietuvos Atstovo Washington'e Stasio Lozoraičio.

Lietuvos delegaciją sudarė ministeris Algirdas, Saudargas, jo pavaduotojas Valdas Katkus ir patarėjas tarptautinei teisei ir CSCE Oskaras Jusys.

PLB pastangomis buvo paruoštas memorandumo projektas, kurio keletas versijų buvo pristatytos Lietuvai. Memorandumą bendromis jėgomis ruošė: Juozas Danys

paremtų jos teisėtą vyriausybę ir reaguotų į kiekvieną SOVIETŲ AGRESIJOS AKTĄ LIETUVOJE.

- Prie PANEVŽIO esančiame Dembavos sodininkystės ūkyje buvo pagerbtas VYČIŲ kaime gyvenusių LIETUVOS SAVANORIŲ ATMINIMAS.

- VILNIUJE įvyko LIETUVOS Žydų Kultūros Draugijos antroji konferencija.

- VILNIAUS miesto Lenino rajone teliko 17 komjaunulių.

- LATVIJOS Respublikos AT deputatai priėmė žemės privačios nuosavybės atkūrimo įstatymą. Buvę žemvaldžiai ir jų įpėdiniai galės atgauti teisę į savo sklypą arba gauti kompensaciją. Tie, kurie jau tvirtai įsigyveno sklype, galės įgyti jį kaip privačią nuosavybę, jį išpirkę.

- ESTIJOS Respublikos AT Prezidiumo įsaku likviduotas ESTIJOS televizijos ir Radijo Komitetas. Jo pagrindu įsteigtos savarankiškos organizacijos - ESTIJOS televizija, Estijos radijas bei informacinis skaičiavimo centras.

- PUNSKA (Lenkijos Suvalkija) susirinko grupė Žmogaus Teisių gynėjų iš BRITANIJOS, JAV, PRANCŪZIJOS, OLANDIJOS ir LENKIJOS. Jie surengė NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI REIKALAUJANTĮ MITINGĄ. Šios grupės posėdžiai buvo numatyti Vilniuje, tačiau jiems SSSR valdžia nedavė vizų įvažiuoti į Lietuvą. Į PUNSKĄ buvo atvykę 3 LIETUVOS Respublikos AT ir Lietuvos SAJŪDŽIO atstovai.

Birželio mėn. 19 d.

- VILNIUJE įvyko SAJŪDŽIO Miesto Tarybos surengtas mitingas-piketas. Jo dalyviai pasisakė prieš LIETUVOS vyriausybės pasiūlymą derybų su SSSR laikotarpiu skelbti laikiną moratoriumą 1990 m. Kovo 11 d. Nepriklausomybės Aktui.

- LATVIJOS Liaudies Fronto Dumos valdybos priimtoje deklaracijoje sakoma: "Ryšium su SSSR prezidento pasiūlymu pradėti pasitarimus su LATVIJOS Respublikos atstovais tikslai po Nepriklausomybės deklaracijos "užšaldymo", LATVIJOS Liaudies Fronto valdybos Duma laiko, kad pagrindine pasitarimų sąlyga yra visiškas lygiateisiškumas, kuris yra įmanomas, jeigu Deklaracija apie LATVIJOS nepriklausomybės atkūrimą, paskelbta 1990 m. gegužės mėn. 4 d., pasiliks galioje".

Birželio mėn. 20 d.

- LIETUVOS Respublikos AT neplaniniame posėdyje lenkų bendruomenės atstovai iškėlė klausimą dėl lenkų savarankiško nacionalinio rajono sudarymo. Šio klausimo svarstymas atidėtas.

- LIETUVOS Užsienio Reikalų Ministerijoje įvyko pirmasis sutarčių su SSSR rengimo komisijos posėdis.

- UKRAINIEČIŲ organizacijos RUCH Ivan Franko mieste įkurtas antiblokadinis komitetas LITVA išsiuntė LIETUVAI vaistų ir 9 tonas benzino. Juos nupirko du komiteto nariai. Transportas su šiomis dovanomis LIETUVAI 40 km, už miesto buvo sulaikytas vietinių KGB darbuotojų. Vaistai buvo konfiskuoti, benziną grąžintas atgal į miestą.

Iki birželio mėn. 21 d.

- LIETUVOS Respublikos AT paskyrė Kazimierą Uoką Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriumi. Dėl to jis atsisakė iš Lietuvos Darbininkų Sąjungos pirminko pareigų.

- RUSIJOS gyventojai pavydi lietuviams tokios blokados, kurios metu maisto produktų (ir pigesnių) daugiau nei pas juos "normaliomis" sąlygomis.

- Susivienijimo "Meždunarodnaja pošta" (Tarptautinis paštas) viršininkas V. Kenikstul LIETUVOS Respublikos Ryšių Ministerijai pranešė, kad, panaikinus cenzūros įstaigą "Glavlit'ą" Lietuvoje, pašto siunttas dabar kontroliuoja "Glavlit'as" Maskvoje. /nukelta į 5 psl...../

iš Ottawos, Kanadoje, dr.Romas Vaštokas iš Toronto, KLB valdžios reikalų raštinės vedėjas Ottawoje Vytautas Čuplinskas, advokatas Bill Hough iš New York'o, JAV ir Gabija Petrauskienė iš Toronto. Komentarais prisidėjo: Stasys Lozoraitis, JAV LB Visuomeninės Komisijos pirm. dr.Tomas Remeikis ir PLB Visuomeninės Komisijos pirm. Algimantas Gureckas.

PLB taip pat pasirūpino informaciniais, administraciniais/organizaciniais bei finansiniais reikalais, tvarkant Lietuvos delegacijos kelionę, dirbant kartu su Lietuvos įgaliotiniu Prancūzijai Ričardu Bačkiu bei Oskaru Jusiu iš Vilniaus. Lietuvos delegacijos bei jų darbo Paryžiuje išlaidos \$5.000 US apmokamos iš PLB Pagalbos Lietuvai programos fondų. JAV LB prisidėjo \$ 1.500 US prie vieno Lietuvos delegacijos asmens išlaikymo.

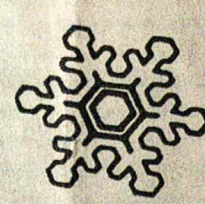
Memorandumo ruošos bei PLB organizacinio/administracinio talkininkavimo Lietuvos delegacijai išlaidas padengė \$2.700 US PLB Valdyba ir \$2.000 CND Kanados LB Valdyba. JAV LB Valdyba taip pat prisidėjo prie bendrų išlaidų.

Broliams ir Sesėms šauliams
Šv. KALĖDŲ ramybė ir
NAUJŲ METŲ šviesa tebūnie
didžiuoju kelrodžiu į pilną
Lietuvos Nepriklausomybę.

L.Š.S.T.

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS
VALDYBA KANADOJE

ŠV KALĖDŲ
ir
NAUJŲ METŲ

Šviesoje už Lietuvos laisvę žuvusiųjų
brolių tėvynės meilės ugnis tebūna
švyturiu visiems pasaulyje esantiems
sesėms ir broliams šauliams -

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA "NERINGA"
Montrealyje

sveikina visas organizacijas,
pavienius rėmėjus ir geradarius

ŠV.KALĖDŲ ir
NAUJŲ METŲ
proga

Šv. Kalėdos

IR NAUJIEJI 1991 METAI

TESUTEIKIA KIEKVIENAM LIETUVIUI
GARBINĄ KOVOS RYZTĄ, SIEKIANČI
LIETUVAI PILNOS LAISVĖS.

L.K.V.S-gos "Ramovė"
Montrealio Skyriaus Valdyba

Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų

PROGA

Sveikiname

seses ir brolius šaulius
ir linkime daug šventiško
džiaugsmo ir laimės
1989 metais, gražaus ir
sėkmingo šauliško darbo -

HAMILTONO DLK ALGIRO
ŠAULIŲ KUOPOS VALDYBA

/.....atkelta iš 4 psl./

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS KELIAI Į LAISVĘ.

- Tarptautinė sveikatos organizacija "MAP International" LIETUVAI paskyrė 84.000 dol.vertės vaistų.

Birželio mėn. 21 d.

- LIETUVOS PRAMONĖJE? statyboje ir transporte nedirba 18.200 žmonių. Apmokamų atostogų aukščiau grafiko išleista 22.000 dirbančiųjų. Normalaus darbo negali dirbti 40.200 tų sričių darbuotojų. Žemės ūkyje pagrindinio darbo nedirba 8.300 mechanizatorių. Nuostoliai dėl blokados, įmonių apskaičiavimams, siekia 102.100.000 rublių. Visiškai nedirbdami stovi 10 pramonės įmonių: 4 cukraus fabrikai, Mažeikių naftos perdirbimo, Kauno dirbtinio pluošto gamyklos, Klaipėdos ir Kauno kojinių fabrikai, Anykščių vėlimo fabrikas, Kėdainių chemijos gamykla. Nuo blokados pradžios pramonė nepagamino produkcijos už 317 milijonų rublių. Transporto įmonės negavo 20 mil.rublių pajamų. Statybos organizacijos neatliko darbų už 18,2 mil.rublių. Respublikos biudžetas negavo 68,2 mil.rublių apyvartos mokesčio.

- LIETUVOS parlamente įkurta Centro frakcija. Iki šiol buvo panašu, kad parlamente yra tiek frakcijų, kiek yra deputatų. 16 šios frakcijos deputatų pareiškė, kad jie pirmenybę teikia nuosaikiems parlamentiniams metodams. Frakcijos tikslas būti atsvara radikaliajam sąjūdininkų sparnui.

- VILNIUJE, Sąjūdžio būstinėje įvyko laisva diskusija dėl moratoriumo.

- LIETUVOS spaudoje paskelbtas LKP CK V plenumo nusistatymas dėl LKP veiklos prioriteto nūdienos sąlygomis. Pirmajame punkte rašoma: "Kovo 11 d. aktas yra negingytinas ir neatšaukiamas Lietuvos žmonių apsisprendimas. LKP CK smerkia TSKP organizaciją Lietuvoje, "Jedinstvo" ir kitas politines jėgas, kurių veikla priešiška šiam tautos siekiui. Nepriklausomybė yra tikrosios demokratijos pradžia ir pagrindinė prielaida".

- LIETUVOS ministerė pirmininkė K.Prunskienė ir jos pavaduotojas R. Ozolas, grįždami iš Graikijos, susitiko su LENKIJOS ministru pirmininku T.Mazowiecki ir aptarė dabartinės politinės ir ekonominės situacijos Lietuvoje problemas, Lenkijos ir Lietuvos bendradarbiavimo įvairiose srityse galimybes ir lenkų mažumos Lietuvoje reikalus.

- VILNIUJE įsikūrė nauja politinė organizacija - Lietuvos Liberalų Sąjunga. Jos tikslas - padėti Lietuvai kuo greičiau įsiliesti į demokratinės Europos tradicijas, remti laisvos rinkos funkcionavimą.

- Petras Cidzikas, prašomas visuomenės, nutraukė badavinį vardan Lietuvos laisvės, trukusį 50 parų.

Birželio mėn. 22 d.

- LTJS "JAUNOJI LIETUVA" Kaune suorganizavo iškilmingą 1941 m. birželio mėn. 23 dienos sukilimo Kaune paminėjimą.

Birželio mėn. 24 d.

- IŠ VILNIAUS aerodromo išskrido specialus lėktuvas į TOMSKĄ parvežti į LIETUVĄ treitinių, mirusių Tomsko srityje, palaikus. Ekspediciją organizavo Kauno Tremtinių Klubas.

- LIETUVOS Raudonojo Kryžiaus Draugija nuo GRUZIJOS Vani rajono gyventojų gavo 120 kg kinietiškų vaistų, 60 kg arbatos, 15 kg lauro lapų, 80 kg uogienės.

Birželio mėn. 25 d.

- Nuostoliai dėl blokados įmonėse siekia 115 mil.rublių. Nuo blokados pradžios pramonė nepagamino produkcijos už 370 mil.rublių. Transporto įmonės negavo 23,1 mil.rublių pajamų. Statybos organizacijos neatliko darbų už 21,6 mil. rublių. Jos negavo 6,4 mil.rublių pajamų. Nuostoliai žemės ūkyje siekia beveik 3 mil.rublių. Pablogėjo Respublikos finansinė būklė. Blokados metu gyventojų indėliai Taupomajame banke sumažėjo 145 mil. rublių.

- Pradėta išduoti LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS PAŽYMĖJIMUS.

Iki birželio mėn. 26 d.

- LIETUVOS Respublikos AT p-kas V.Landsbergis gavo Dalai Lamos, esančių emigracijoje ir kovojančių už Tibetą išlaisvinimą, laišką. Jame tarp kita ko, jis rašo, jog yra tikras, kad M.Gorbačio'as savo sielos gilumoje supranta LIETUVOS ir kitų tautų siekimus. Laiško pabaigoje rašoma: "Aš daugiau nurodymus Informacijos ir tarptautinių ryšių departamentui ir kitoms suinteresuotoms organizacijoms palaikyti nuolatinius ryšius ir bendradarbiauti su jumis mūsų abiejų bendruomenių abipusei naudai. Meldžiu Visagallo sėkmės Jūsų tautai".

- LIETUVOS vyriausybė pasiuntė laišką JAV Senato daugumos vadui George Mitchell, kuriuo JAV Senatas prašomas patvirtinti įstatymo projektą LIETUVAI paskirti 10 milijonų dolerių vertės humanitarinę pagalbą.

- LIETUVOS spaudoje paskelbtas Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus Tarybos Kreipimasis į Lietuvos žmones. Jame pažymima, kad kai kurie LKP nariai, tarp jų ir AT deputatai komunistai, naudodamiesi pasunkėjusia Respublikos ekonomine padėtimi, pradėjo puolimą prieš pagrindi-

nę parlamento politinę liniją, o tuo pačiu prieš pačią Nepriklausomybės idėją. Jie visur skleidžia pesimistiškas nuotaikas, agituoja už federaciją su SSSR, diskredituoja tautos gerbiamus žmones, tikėdamiesi susigrąžinti arba išlaikyti savo postus ir privilegijas. LIETUVOS žmonės kviečiami nepasiduoti LKP narių paslėptoms ir atviroms ideologinėms intrigoms, tikėti mūsų tautos tvirtybe ir ryžtu, pasikliauti parlamento sprendimais.

- LIETUVOJE esančių Sovietinės armijos dalinių kontražvalgybos viršininkas pulkininkas V. Išinas taip komentavo padėtį Lietuvoje: Judėjimas dėl LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES įgavo tokį mastą, kad JO NEĮMANOMA SUSTABDYTI. Jeigu Centras panaudotų jėgą, judėjimas dėl Nepriklausomybės pereitų į pagrindinį ir dialogas su juo būtų neįmanomas. Nuo provokacijų prieš kariuomenę sulaiko SAJŪDŽIO vadovybė. Bet iš LIETUVOS LAISVĖS LYGOS galima visko laukti. Provokacijos nenaudingos pačiai Lietuvai, nes ir mažas incidentas, kuriame dalyvautų net nedidelis karinis dalinys, gali įtraukti į konfliktą visas armijos dalis, esančias Lietuvoje.

- JAV oficialių pareigūnų tvirtinimu, taktiniai ginklai ir trumpųjų distancijų branduolinės raketos išvežamos iš ESTIJOS, LATVIJOS ir LIETUVOS į RUSIJOS gilumą.

Birželio mėn. 26 d.

- LIETUVOS Respublikos parlamente prasidėjo debatai dėl 1990 m. Kovo 11 d. Akto moratoriumo.

- Į MASKVĄ susitikti su SSSR prez. M.Gorbačio'v'u atvyko LIETUVOS Respublikos AT p-kas V.Landsbergis, lydimas pavaduotojo Č.Stankevičiaus ir LIETUVOS vyriausybės atstovo MASKVOJE E.Bičkausko. Aptariant dvišalių santykių problemas ir SSSR-LIETUVOS derybų galimybes, taip pat dalyvavo SSSR AT p-kas A.Lukjanov'as. M.Gorbačio'vas nebereikalavo atšaukti Kovo 11-osios nutarimų, o ragino juos suspenduoti, pristabdyti, pasitelkti moratoriumą. Pasibaigus šiam pokalbiui, M.Gorbačio'vas po dviejų valandų paskambino į VILNIŲ ir telefonu kalbėjosi su LIETUVOS MT pirmininke K.Prunskiene. Premjerės žodžiais, intonacijos buvo visiškai kitokios negu prieš porą mėnesių. Jis jai pasakė, kad nepriklausomybės akto užšaldymas nebūtinai reiškia grįžimą į prieš Nepriklausomybės statusą.

- LATVIJOS Respublikos AT priėmė nutarimą panaikinti komunistų partijos pirminės organizacijos arba, padalinius visose valstybinėse įstaigose. Nutarime sakoma, kad politinių partijų ir organizacijų nutarimai ir įstatai nuo dabar nesaistys LATVIJOS valstybinių įstaigų žinybų nei visų LATVIJOS teritorijoje veikiančių organizacijų įmonių.

Birželio mėn. 27 d.

- LIETUVOS Respublikos AT p-kas V.Landsbergis ir MT pirmininkė K.Prunskienė išvyko į MASKVĄ.

- RYGOJE pasibaigė pirmas PABALTIJŲ kraštų kompartijos lyderių susitikimas. Nors Estijos kompartija kol kas formaliai dar įeina į SSKP sudėtį, tačiau faktiškai ji nuo jos jau atsiskyrusi. ESTIJOS, LATVIJOS ir LIETUVOS komunistų partijų vardu, CK pirmieji sekretoriai En Arno Silari, Ivars Kazberis ir Algirdas Brazauskas paskelbė Kreipimąsi į SSSR XXVIII suvažiavimą. Jame, tarp kita ko rašoma, kad SSKP XXVIII suvažiavimo sprendimai neturi būti grindžiami tik vienos partijos interesais, ideologija, tik vieno socialinio sluoksnio arba tautos siekais. Tie sprendimai turėtų remtis bendražmogiškųjų vertybių ir interesų prioritetu. SSKP CK nusiteikimas PABALTIJŲ Respublikų komunistų, pasirinkusių savarankiškumą, atžvilgiu, veda prie potencialių sąjungininkų santykių nutrūkimo. Kreipimesi išreikštas tikėjimas, kad SSKP XVIII suvažiavimas pateiks nedviprasmišką politinį stalininės politikos įvertinimą. SSSR Liaudies Deputatų suvažiavimas ir SSSR AT raginami panaikinti SSSR AT įstatymus dėl ESTIJOS, LATVIJOS ir LIETUVOS įjungimo į SSSR. Kreipimesi sakoma, kad LIETUVOS žmonių ekonominis blokavimas yra politinių problemų prievartinio sprendimo recidyvas ir valstybinio suvereniteto principo neigimas. PABALTIJYJE veikiančios SSKP respublikinės ir ginkluotųjų pajėgų organizacijos, vykdydamos konfrontacijos politiką su teisėtai išrinktais valstybinės valdžios organais, liaudies judėjimais bei Komunistų partijomis, kompromituoja SSKP. "Mūsų istorinė priedermė įpareigoja ryžtingai atsiriboti nuo pirmtakų nusikalstamos praeities, darbu įrodyti mūsų troškimą ir gebėjimą eiti kartu su tauta, ginti jos interesus. Mes pasisakome už ESTIJOS, LATVIJOS ir LIETUVOS nepri-

klausomybę, kaip būtiną sąlygą, kuriant demokratišką visuomenę, kartu nenukrypstamai užtikrinant visuotinal pripažintas Žmogaus Teises".

Iki birželio mėn. 28 d.

- Birželio 27 ir 28 d.d. PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENES delegacija EUROPOS SAUGUMO IR BENDRADARBIAVIMO Konferencijos KOPENHAGOJE metu susitiko su JAV, DANIJOS, TURKIJOS, ŠVEICARIJOS, ŠVEDIJOS, BULGARIJOS ir DIDŽIOSIOS BRITANIJOS delegacijomis. Susitikime su JAV ir TURKIJOS delegacijų vadovais dalyvavo ir LIETUVOS parlamento narys A. Medelinskas. Birželio 22-23 d.d. buvo aplankytos kitų septynių valstybių delegacijos.

- IŠ 87 KRETINGOS rajono vaikų, šiomis dienomis šauktų Sovietų kariuomenėn, į karinį komisariatą atvyko 4, o tarnauti išėjo 3.

- Buvęs Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio sekretorius Virgilijus Čepaitis ėmėsi iniciatyvos įkurti naują politinę KOVO 11-osios partiją. Susibūrė iniciatyvinė įkūrimo grupė ir paskelbė šiuo reikalu pareiškimą.

Birželio mėn. 28 d.

- Blokados sąlygomis plečiant tiesioginius ryšius, LIETUVOS pramonės įmonės tiesioginiais mainais gavo žaliavų ir medžiagų už 327,5 mil.rublių, išvežė produkcijos už 620,2 mil.rublių. Didmeninėje prekyboje buvo ižvežta gamybinės ir techninės paskirties produkcijos už 83,3 mil.rublių, - išvežta už 4,9 mil.rublių. Plataus vartojimo prekių ižvežta už 238,2 mil.rublių, išvežta už 86,7 mil.rublių.

Iki birželio mėn. 29 d.

- KRYMO totoriai du prekinius automobilius maisto produktų atsuntė blokadinei LIETUVAI. Lietuviai, atsidėkodami, KRYMO totoriams padovanojo tris surenkamus suomiško tipo namelius.

- ESTIJOS vyriausybė ir LENINGRADO miesto valdžia susitarė pradėti pasitarimus dėl ekonominio bendradarbiavimo.

- LENKIJOS Seimas ir Senatas paragino SSSR vyriausybę pripažinti Nepriklausomą Lietuvą.

- LIETUVOS okupacijos 50-mečio proga, keliolika LENKIJOS socialistų partijos veikėjų surengė piketą prie SSSR ambasados Varšuvoje. Buvo siūloma LENKIJOS vyriausybei pripažinti nepriklausomą suvereninę Lietuvos valstybę, suteikti Lietuvai ekonominę pagalbą.

- LENKŲ organizacijų centras iš BROOKLYN, N.Y. paisuntė LIETUVOS Respublikos AT p-kui V. Landsbergiui raštą, kuriuo visiškai remia LIETUVOS Nepriklausomybės deklaraciją ir sveikina LIETUVĄ kaip laisvą ir nepriklausomą valstybę, linkėdami nugalėti ir didžiausią kliūtį.

- Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius Perez de Cuellar pasakė, jog jis stebi Pabaltijo respublikų situaciją, tačiau kol kas nemato galimybių joms įsijungti į Jungtinių Tautų Organizaciją. Lietuva turėsianti ilgas derybas dėl atskyrimo nuo SSSR. Ji dar nekontroliuojanti savo teritorijos ir negali daryti tarptautinių įsipareigojimų, kol nėra laisva nuo SSSR. O šios sąlygos yra būtinos tapti JTO nare.

- Amerikiečių draugija Tradicijų, šeimos ir nuosavybės apgynimui (The American Society for the defence of tradition, family and property) jau surinko 1,234,000 parašų prezidentui Vytautui Landsbergiui paremti. Parašai surinkti ir teberenkami Brazilijoje, Kolumbijoje, Ekvadore, Čilėje, Argentinoje, Urugvajuje, Bolivijoje, Venecueloje, Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje, Filipinuose, Ispanijoje, Didž. Britanijoje, Prancūzijoje ir V. Vokietijoje.

/bus daugiau/

K.L.K. MOTERŲ D-jos MONTREALIO SKYRIUS

SVEIKINA NARES

ir VISUS TAUTIEČIUS

Kalėdų švenčių

PROGA, LINKI SVEIKATOS

IR DIEVO PALAIMOS

ATEINANČIAIS METAIS

Džiugių

Kalėdų

švenčių

IR PRASMINGŲ

Naujų Metų
visiems draugams
ir pažįstamiems
linki

BIRUTĖ ir HENRIKAS NAGIAI

Džiugių

ŠV. KALĖDŲ IR

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki visiems lietuviams

GIMINĖMS DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

CFMB

LIETUVIŠKOS RADIO
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. STANKEVIČIUS ir ŠEIMA

Tel.: 669-8834

Sveikiname

gimines, draugus bei
pažįstamus švenčių

proga

ir linkime laimingų

bei sveikatingų

naujų metų -

ANTANAS ir ANASTAZIJA TAMOŠAIČIAI,
Kingston, Ont.

Sveikiname

mielus gimines,
bičiulius ir
pažįstamus

šv. Kalėdų ir

Naujų Metų

proga

DANUTĖ ir JUOZAS DANIAI
Ottawa

Džiugių

šv. Kalėdų

ir laimingų

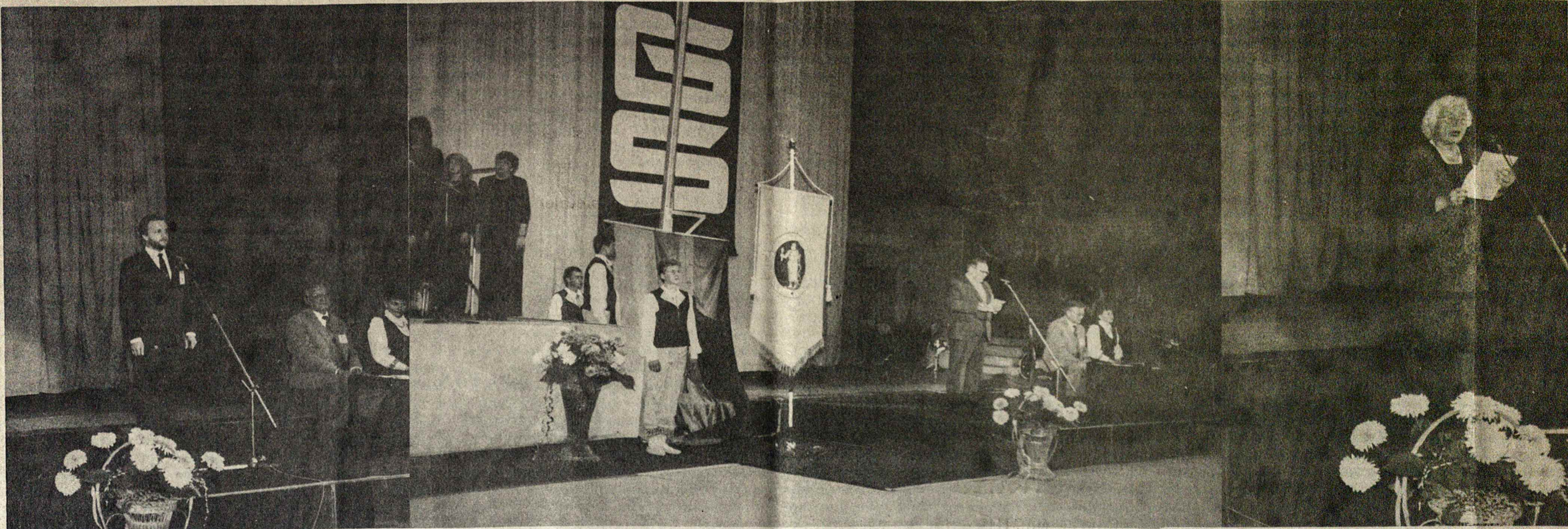
naujų metų

visiems giminėms,

draugams ir pažįstamiems linki -

SILVIJA, ARŪNAS, ANTANAS ir DANIELIUS STAŠKEVIČIAI

Kairėje: kalba Lietuvos Sveikatos ministeris p. Oleka. Viduryje: gyd. A. Marcinkevičius Kauno Sporto Halėje atidaro Lietuvos Gydytojų suvažiavimą 1990 m. spalio 7 d. Dešinėje: Lietuvos Gydytojų suvažiavimą PLB vardu sveikina I. Lukoševičienė. Visos nuotraukos R. Sadkausko.

***** BE KALTĖS Valentinas Gustainis

/ Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red. /

/ tęsinys /

Ieidamas į kalėjimą ar iš jo išeidamas privalai parodyti viską, ką su savim turi. Kadangi tą pirmą kartą aš jokio valdiško drabužio dar neturėjau, tai bedrojo kalėjimo raštininkai surašė tik mano asmeninį turtą - visa, kuo buvau apsirengęs, ir maišą su jau beveik sudėvėtais veltiniais. Dar turėjau neblogą piniginę, kadaise nusipirktą Berlyne. Joje buvo šiek tiek pinigų. Tą piniginę NKVD kalėjime iš manęs buvo paėmę, bet dabar grąžino. Bendrajame kalėjime pinigų nebuvo galima turėti, todėl mano piniginę vel pėme ir padėjo į kalėjimo sandėlį, pareiškė, kad iš čia išeidamas ją atgausiu. Keletą kartų buvau kilnojamas iš vieno Altajaus krasto kalėjimo į kitą, ir vis gaudavau pačiupinėti savo piniginę. Tik Kyzyl Ozioko kalėjime jos man negrąžino. Ir nereikalavau, nes pinigų tomis sąlygomis man nereikėjo.

Atlikę priėmimo procedūras, tarnautojai mus grupėmis nuvarė į kalėjimą. Antrame aukšte sargybinis atrakinio vienas duris ir įstūmė mane tenai. Patalpa buvo didelė, netoli 100 kvadratinį metrų ploto. Du grotuoti langai, pasieniais - dviauksčiai gultai. Grindys betoninės. Netoli durų - didelė parša. Karšta kaip pirtyje. Visi gultai užimti, asla pilna sugulusių žmonių. Vienoje eilėje pamatčiau laisvesnę vietelę atsisėsti. Iš pradžių sėdėjau nekrutėdamas, paskui neiškętęs atsargiai nusivilkau savo skrandutę. Priėjo kameros vyresnysis ir gana mandagiai paklausinėjo, pagal koki štraipsnį aš čia pakliuvęs, kas tam maiše. Supratęs, kad nieko vertingo neturiu, vyresnysis liepė jaustis kaip namie, o pats nuėjo ir atsigulė. Pamažu aprimau ir ėmiau dairytis.

Pirmas išpuolis - kad atsidūriau didelėje mėsos parduotuvėje. Kaliniai gulėjo išsirengę, tik su apatinėmis kelnėmis, o ant daugelio nuogų kūnų gausybė įvairiausių tatuiruočių, iš tolo mėlynuojančių kaip veterinarijos mėsos priežiūros štampai. Ir ko tik ten nerpimarginta! Ant vieno menties - grotuotas langas, prie kurio sėdi du vyrai, pasistatę butelį, pasidėję kortas ir moters paveiksluką, apačioje parašas: "Čto nas gubit". Ant kito krūtinės nuoga moteris, kurios stambų kūną sparnus išskėtęs aukštyn neša didelis erelis. Dar kitas pasipuošęs Maskvos Kremliaus rūmais ir su Leninu ir Stalinu iš šalių. Vėliau teko girdėti, kad kai kurie kriminaliniai kaliniai mano, jog Lenino ir Stalino paveikslai saugoją nuo sušaudymo, nes į didžiųjų vadų paveikslus esą negalima šauti... Kalėjimuose netrūksta tatuiruotės "meno" specialistų, gebančių įamžinti įvairias nešvankyles. Medžiagų tam dalykui reikia labai nedaug: trupčio gumos, cukraus ir adatos. Ir man pačiam kartą vos pavvyko išgelbėti savo batų kulnų gurą nuo išsismaginusio tatuiruotojo. Įstatuirti ženklai įrašomi į asmens bylos dokumentus kaip ypatingi požymiai. Tai kriminaliniams nėra peranku, tačiau žmogaus kvailumas neturi ribų...

Kiekvienas kalinys oficialiai gauna specifinį titulą, kuris būtinai visuose jo santykiuose su laisvais žmonėmis, pirmiausia su kalėjimų ir lagerių administracija. Tai "zeka" (žodžio "zaključionyj" santrumpa, paprastai rašoma z/k). Per dešimtį metų buvau prie jo taip pripratęs, kad nė nepajusdavau, kaip atraportuodavau: "Graždanin načialnik! Zeka Gustainis javilsia po vašemu prikazaniju" ar panašiai.

Kiekvienoje kalėjimo kameroje turi būti vyresnysis, kurio privalo visi klausyti. Vyresniojo pareiga - žiūrėti tvarkos bei švaros, tartis su administracija dėl bendrų visų kameros zekų reikalų, naujai atvykstantiems nurodyti vietą ir t.t. To vyresniojo administracija neskiria, niekas jo nerenka, jis atsiranda kažkaip savaime, paprastai iš vagių. Paradoksas, bet kameros vyresniojo kaip tik labiausiai tinka ne kas kitas, o pats vagių vyresnysis, nes jo nemurmėdamas klauso ir neramiausias vagių gaivalas. Mat vagys profesionalai griežtai laikosi savo nerašytų įstatymų, vykdo visus savo vyresniojo nurodymus, niekuomet neina į sandėrius su kalėjimo administracija zekų nenaudai, nesutinka būti slaptais sekliais. Dažnai vagių vyresnysis esti gana mandagus žmogus, savo pareigas einąs pagal tam tikras taisykles. Žinoma, už tai jis ima ir savotišką atlyginimą, pirmiausia iš tų, kurie gauna siuntinius. Paprastai tie laimingieji patys susipranta, nes vagių vyresniojo palankumas yra tikriausia garantija, kad

niekas čia tavęs neskriaus. Visa tai patyriau tik ilgesni laiką išbuvęs kalėjimuose.

Bendrajame kalėjime apsipratau greitai. Drausmė čia buvo lengvesnė negu vidaus kalėjime. Vaikščiojant nereikėjo laikyti rankų už nugaros, buvo galima miegoti kada tik panori. Įtempti nervai atsileido, atgijo viltis greitai patekti į lagerius ir visai atsigauti. Tatuiruotieji man nieko bloga nedarė. Pasivaikščioti čia vedavo visą pusvalandį. Po vieno pasivaikščiojimo prižiūrėtojas ėmė ištumė mane į kitą kamerą, daug mažesnę. Taip aš, greičiausiai netyčia, patekau į vadinamąją režiminę kamerą, kurioje laikomi neramiausi, kalėjimo drausmę laužantys galvažudžiai ir plėšikai. Čia vyko nuožmi kova dėl valdžios ir autoriteto pačioje kameroje. Trioškejo gultai, bildėjo grindys, smėkščiojo kruvini veidai: vagys pešėsi su "kalėmis", atseit, su savo klasės renegatais. Kas ten buvo vagis, o kas jau tos kastos išdavikas, negalėjau suprasti. Žiūrėjau tik, kad man nekaltam per sprandą nekliūtų. Per patį įkarštį atsidarė durys, įtaisytas vilkelis. Prižiūrėtojas paklausė, kas čia atsitiko. Labiausiai nukentėjęs mušeika tik brūkstelėjo delnu per kruviną veidą ir kuo ramiausiai paraiškino, jog paslydęs ir netyčia susižeidęs.

Kai pestynės aprimo, man atėjo į galvą žmonės palyginti su gyvuliais. Dar būdamas gimnazistas, Kauno gatvėse kartais matydavau gaudant benamius šunelius. Jie būdavo kišami į tam tikrą dėžę ant ratų, vadinamą šundėže. Beje, taip būdavo vadinami ir kalėjimai. Į šundėžę patekę benamiai šuneliai, dideli ir maži, pikti ir ramūs, visi tupėdavo labai nuliūdę, nusiminę, nieko pikta vienas kitam nedarydami. O žmonės, atsidūrę panašioje situacijoje, elgėsi kaip didžiausi priešai. Aš niekad nesijaučiau nužmogėjęs, bet anoniminėje kalinių minioje visada buvau kaip ramus gyvulėlis, nes puikiai suvokiau, kad sargai prižiūrėtojai tokias minias irgi traktuoja ne kaip žmones, bet kaip gyvulius, kurie neturi jokių teisių.

Vakarieni visi gavome po dubenėlį sriubos, visuose kalėjimuose vadinamos balanda. Atėjo metas gulti. Bet visiems ištiesti kojas vietos nebuvo. Toje kameroje tik aš vienas buvau politinis kalinys. Kriminaliniai į tokias žiūrėdavo su didele panieka. Todėl neturėjau vilties atsigulti nė šalia parašos, blogiausioje vietoje. Atsisėdau ant savo maišo su veltiniais ir bandžiau snausti. Bet vis tiek keletą kartų kaimynai man išpyrė, nes per mane ir jiems buvo ankšta.

Rytui prašvitus, vienam kitam atsikėlus, aš galėjau šiek tiek savo kojas pajudinti, kitaip pastatyti. Jos buvo sustirusios, išsigandau pamatęs, kad ne tik pėdos, bet ir blauzdos iki kelių labai ištinusios.

Po pusryčių prasivėrė kameros vilkelis, ir sanitarė paklausė, ar nėra kameroje susirgusių. Aš pasakiau, kad visai sergu. Keletas zekų mano nusiskundimą patvirtino. Sanitarė pareikalavo prieiti ir pasirodyti. Bet kaipgi prieisiu, kad esu užblokuotas toli nuo durų? Tačiau šį kartą kameros kaimynai buvo paslaugūs: jie pakėlė mane ir per rankas perdavė iki durų. Sanitarė, bakstelėjusi man į blauzdas pirštu ir pamačiusi, kad lieka gilos duobutės, nusivedė mane į kalėjimo ambulatoriją. Čia radom vyresnę moterį su stetoskopu. Ji irgi pirštais pabaksnojo mano ištinusias blauzdas, patikrino širdį ir liepė sanitarėi guldyti mane į stacionarą. Nudžiugau nesvietiškai. Visokių paradoksų gyvenime pasitaiko: jei nebūčiau patekęs į režiminę kamerą, nebūčiau priverstas per naktį išsėdėti nepajudinęs kojų, nebūtų blauzdos ištinusios, - nebūčiau patekęs į stacionarą.

Kalėjimo ligoninė buvo paprasta atskira kamera. Tik gultai joje ne ištisiniai, bet atskiri. Ant jų buvo ir po čiužinį, užklotą antklode. Taip po keturių mėnesių vėl gavau atsigulti ant čiužinio ir užsikloti antklodele. Man čia buvo labai gerai, beveik užmiršau, kad esu kalėjime. Po rą dienų ramiai pagulėjus, kojų ištinimas visai atslugo. Pasijutau pailsėjęs. Dar po dienos mane iš tos ligoninės vėl išsiuntė į kamerą. Nudžiugau, kad prižiūrėtojas henuvarė atgal į tą režiminę kamerą, o ištūmė į kitą, vėl didelę, beveik pustūstę. Čia radau keliolika Pavolgio vokiečių, keletą čigonų ir kitų tautybių zekų. Visi buvo ramūs, man nieko nedarė, nieko iš manęs nereikalavo. Pustūstėje kameroje buvo galima ir pasivaikščioti.

Pavolgio vokiečiai šioje kameroje siuntinių beveik negaudavo. Užtat čigonai gaudavo kasdien. Jų žmonos atnesdavo net karštus pietus. Jie gaudavo ne tik maisto, bet ir rūkalų, kas tais laikais kameroje būdavo vertinama net labiau už maistą. Aš labai džiaugiausi, kad pats nerūkiau. Dėl to išvengiau daugelio nusizeminimo scenų, net tragiškų įvykių. Būdamį sotūs ir turėdami rūkalų, čigonai kameroje jautėsi tikri aristokratai, sėdėjo ant viršutinių gultų, geriausiose vietose.

Kamera pamažu pildėsi, darėsi ankšta, prisirinko jau netoli pusantro šimto žmonių. Išsinekau su vienu mano anžiaus žydu, kaltinamu spekuliacija. Jis 1940 metais čia buvo nutremtas su šeima iš Lenkijos. Pasijutome tikri kaimynai, susidraugavome. Kalbėdavome lenkiškai, nes jis save laikė lenku, tik Mozės tikybos. Sakėsi, Lenkijoje vertėsis miško prekyba. Tai buvo išsilavinęs, mandagus, nusimanęs prekybos reikaluose žmogus. Visi priekiniai jo dantys buvo auksiniai, blizgėdavo šypsantis. Tačiau auksiniai dantys kalėjime - tikra nelaimė. Vagys arba plėšikai nė kiek nesivaržo, kai pasitaiko proga kam nors juos išlupti. Neturėdami replių ar kitų įrankių, jie dantis tiesiog išmuša. Jei šeimnininkas lengvai nepasiduoda, tai dar ir sonkaulius jam aplamdo. Tas mano naujasis pažįstamas greitai suprato, kad jo burna pilna sveikatai, o gal net gyvybei pavojingų daiktų, kurių neįmanoma paslėpti. Jis nutarė prisigerinti prie vagių vyresniojo, kuris oficialiai buvo ir kameros vyresnysis. Susidraugauti su tuo įtakingiausiu kameros asmeniu tebuvo galima tik reguliariai jį vaišinant gardesniais kąsneliais iš gaunamų siuntinių. O to auksadancio žmona, dėl jo iš Bijsko persikėlusį į Barnaulą, kasdien atnešdavo geros karstos vakarienės ir kitokių skanėstų. Jis galėjo ne tik pats socialiai pavalgyti, bet ir vyresnįjį pamaitinti. Už tai vagių vyresnysis jį pasiūguldė šalia savęs ant viršutinių gultų. Auksinių dantų neliečiamybė buvo garantuota, žinoma, tol, kol jų savininkas gyveno toje kameroje ir turėjo tokią globėją. Kas su tuo vyru atsitiko vėliau, ar išlaikė jis savo auksinius dantis, ar juos prarado kur nors vagone vežamas į tolimus etapus tarp užkietėjusių galvažudžių, nežinia.

Bendrajame kalėjime siuntinių įteikimą vagys vadindavo bombardavimu. Jie kažkaip nugirdavo, kad gretimą kamerą jau "bombarduoja", ir iš anksto sustodavo prie savo kameros langelio. Beje, vagių vyresnysis pats niekad prie langelio neidavo. Siuntinių kontrolę atlikdavo jo adjutantai, paprastai jauni vagišiai. Pasiimti siuntinio zekus šaukdavo pavardėmis. Vagių vyresniojo adjutantai stovėdavo iš šalių ir žiūrėdavo, ką laimingasis gavo. Pasibaigus perdavimo procedūrai, adjutantai tuojau prieidavo prie gavusiojo ir mandagiai klausdavo: "Ką mums skirsi geruoju?" Labiausiai vertinami maisto produktai būdavo riebalai ir cukrus. "Blatnieji" šiuos produktus vadindavo bacilomis. Taigi, tų "bacilių" jie ir reikalaudavo. Prityręs zekas, gavęs siuntinį, tuojau, visai neraginamas, nieko sau nepasiėmęs, visą gautą dovaną padėdavo prie vagių vyresniojo kojų, kviesdamas vaisintis. Tada šis koki trečdalį geresnių produktų pasiimdavo, pavaišindavo savo adjutantus bei tuos zekus, kurie geruoju dalį savo siuntinių jam duodavo. Paskui padėkodavo ir sakydavo, kad dabar galis sau sveikas valgyti, kas liko. Vargas būdavo neprietyrusiam ar gobšuliui, kuris nenorėdavo nieko vagims skirti. Toks gaudavo per šonus ir į sprandą, jo siuntinys būdavo atimamas, visas perkratomas, geresnieji kąsneliai paaimami, o jam pačiam numetami tik juodos duonos džiuvėsiai ir džiovintos bulvės ar daržovės. Tokias scenas regėdamas, aš ne kartą pagalvoju: ir gerai, kad jokių siuntinių negaunu, nes vargu, ar mano širdis išlaikytų, jei reikėtų badaujančios šeimos atsiųstą maistą dalytis su tokiais žmonėmis, su kuriais laisvės sąlygomis nenorėčiau po vienu stogu gyventi.

"Mūsų draugų draugai - tai ir mūsų draugai!" Šita žmonių bendravimo taisyklė veikė ir kalėjime. Be jokių dovanų, prisigerinimų, net be jokio žodžio ir aš pasijutau esąs vagių vyresniojo draugu, kadangi su manimi draugavo tas auksadantis. Savo draugystę jis man visėai rodė, dažnai su manim kalbėdavosi, vakarais dažniausiai man atiduodavo savo valdiškos balandos porciją, neretai duodavo koki sotesnį kąsnelį iš siuntinio. Dėl tos draugystės aš, tik paniekos vertas politinis zekas, gavau gerą vietą ant viršutinių gultų, niekas kameroje manęs neskriausdavo. Tiesa, savo jėgomis užlipti ant viršutinių gultų nepajėgdavau, bet kaimynai už rankų užtraukdavo. Vieną kartą dėl tos geros vietos ant gultų įvyko toks nesusipratimas. Pas mus ištūmė du jaunos zekus nebylius. Vienas iš jų nusiziūrėjo, kad aš guliu geroje vietoje, ir ženklais liepė man tuojau iš ten kraustyti. Jausdamas vagių vyresniojo palankumą, nepaklausiau. Nebylys, ilgai nelaukdamas pagriebė mane už kojų ir aukštiekninką ėmė traukti nuo gultų. Pasijutau per pusę kabantis ir labai išsigandau, kad nekrisčiau pakaušiu ant betoninių grindų. Tačiau situaciją pastebėjo kameros vyresnysis ir davė ženklą nebyliui manęs nekrutinti. Tas bematant mane paleido.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Lietuvių Namų Žinios

• Slaugos Namų Vajaus popietėje buvo suaukota: \$2.000 - I. Adomavičienė; po \$1.000 - A. Aperavičienė, Vytas Birštonas, T. V. Gražuliai, D. Regina, Vyt. Senkus iš Angus, Ont., Vl. Sližienė, J. Zakas, J. J. Zenke-

vičiai; po 500 - Haris ir Gražina Lapai, LN Moterų Būrelis, LN Vyrų Būrelis, Vl. Jocas, dr. Ant. ir Sofija Pacevičiai, B. Sriubiškis, P. Stepanauskas, Ir. Vadauskienė; po \$400 - M. Statulevičienė, A. Valienė; po \$300 - J. Z. Didžbaliai, Č. Pažerūnienė; po \$250 - A. D. Barkauskai, V. Matulevičius, A. Petryla; po \$200 - Anapilio Moterų Būrelis, B. Molis, A. Pažerūnas, J. Petronis, Pr. Puid-

kas, V. Radzevičius, Vyt. L. Sendžikai, O. Yurkienė, V. Žukauskienė; po \$100 - Ot. Rasa Berantai, Vl. Gr. Butkiai, L. Duda, St. Grigaliūnas, Vyt. Gudaitis, Vl. Gumauskas, V. Jasinevičienė, P. E. Juknos, Gr. Kocienė, Al. Kvedarienė, Veronika Kubilienė, B. Norkienė, J. Pacevičienė, V. Paškvienė, Ir. Patašienė sūnaus mirties 10-jų metinių atminimui, J. Rukšienė, P. Šimkevičienė, P. V. Simonaičiai, Al. Smai-

lienė - motinos 10 metinių atminimui, J. J. Valiuliai, Ir. Vebrienė, J. Vingelienė, J. Zabulionis; po \$50 - K. Budrevičius, Al. Jankaitienė, Dg. Leparskienė, S. Markauskas, S. Revienė, T. Trakymienė; po \$20 - D. Batūraitė (paaukojusi savo honorarą), I. Čiurlys, I. Paškauskienė, M. Rusinas; \$13 - M. Tamošiūnienė; \$10 - L. Jasys; \$5 - A. Kai-

rienė. Slaugos Namų popietėje, kurioje dalyvavo 310 žmonių, buvo surinkta \$20.658. Tokiu būdu statybos fonde susidarė \$221.111 suma.

• LN Vyrų Būrelio metinis susirinkimas vyks 1991 m. sausio mėn. 13 d., sekmadienį, 2:30 val. p.p. Karalienės Mortos menėje.

• LN ligonių lankytojai ruošiasi aplankyti visus sergančius švenčių progą. Norintieji prisidėti, prašomi kreiptis pas V. Kulnį, tel. 769-1266.

• VYTAUTAS LANDSBERGIS Toronte praleido 3 dienas ir buvo iškilmingai sutiktas ne tik tiktai lietuvių, bet ir Universiteto Convocation salėje bei suruoštoje Ontario valdžios vakarienoje. Jis pasakė pagrindinę kalbą ANAPILIO sausakimšai prisirinkusioje klausytojų salėje. Taip pat turėjo progos aplankyti ir IŠGANITOJO parapiją, kur buvo iškilmingai sutiktas su savo palydovais kun. P. Dilio ir parapijos tarybos pirmininko E. Stepono. Parapijos choras sugiedojo jam pasveikinimo giesmę.

• Naujieji IŠGANITOJO P-jos vargonai buvo pa-

šventinti gruodžio mėn. 16 d.

Hamilton Medžiotojų Klubo GIEDRAITIS medžiotojai Petras Šidlauskas ir Kazys Žilvytis stovi prie savo medžioklės laimikio - 200 sv. stirnino, sumedžioto Caledonijos laukuose.

VINJETĖ:

/pasisako kaimynas, gyvenantis netoli "NL" redakcijos. Dedame vertimą iš anglų kalbos. Red./.

"Kalėdinis linkėjimas - Taikos žemėje ir Ramybės geros valios žmonėms. Koks tai pasijuokimas, kai atydziau pažūrėsi į mūsų gyvenimo būdą ir ką mes dėl to darome; pasirodys, kad esame nemažai hipokritai.

Sakoma, "dosnumas prasideda pirmiausiai namuose". Panagrinėkime šį aspektą.

Aš asmeniškai noriu pasisakyti dėl šio tvirtinimo: mano duktė turi gerą vyrą, nuosavą namą ir "mortgičių". Jiedu turi ir du vaikus-mergaites. Praeitų Kalėdų dieną buvau pakviestas pas juos kalėdiniam pietumui, ir štai ką aš pamaciau jų įrengtame rūsyje: viename dideliame - apie 10'x15' - plote buvo sukrauta kupeta žaislų. Aišku, norime duoti savo

vaikams viską, ką mes galvojame, kad mums trūko mūsų vaikystėje. Pasidaro juokinga, kai prisimename tikrąją Kalėdų prasmę. Komercinės agentūros gerai išauklėjo mus visus savo naudai, o ypač mūsų vaikus "keturkampės akies" - televizijos - dėka.

Per šias Kalėdas dėl tam tikrų aplinkybių aš nebūsiu savo dukters namuose. Aš nutariau savo pinigus perduoti ten, kur sakau, kad reikia: ten, kur bus pavalgydinami nelaimingieji. Aš tas vietas gerai pasitikrinau, kad tiesioginiai viskas pasiektų pagalbos reikalinguosius. Taip pat asmeniškai paremsiu pažįstamą šeimą mūsų rajone, kas suteiks džiaugsmo jos vaikams.

Galima būtų ir daugiau apie tai kalbėti, kaip palengvinti tikrą vargą, kuris egzistuoja. Padarykime tai, ir visi jausimės geriau, kaip ir aš pats dabar jaučiuosi."

Mažasis Paukštelis

nuoširdžiai sveikina

SAVO NARIUS IR VISUS LIETUVIUS, IŠSIBLAŠKIVSUS PO PLATŲJĮ PASAULĮ,

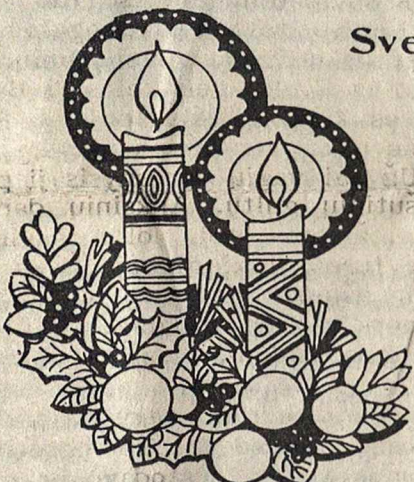
linkėdami

Linksmų ŠV. KALĖDŲ

ir sėkmingų

NAUJŲ METŲ

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

Sveikiname visus lietuvius

ŠV. KALĖDŲ

ir NAUJŲ METŲ

proga ir linkime Dievo palaimos ateityje -

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "PARAMA"

1573 Bloor St. West, Toronto

Telefonai: 532-8723

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ

proga

LAIMĖS IR

SĖKMĖS

nuoširdžiai

linkime

mieliems

kooperatyvo nariams ir visiems

tautiečiams

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėlius
10 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius
10 3/4 % už 2 m. term. indėlius
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius
11 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.
11 1/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.
11 1/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (v.r.)
8 1/2 % už taupymo sąskaitą
9 1/2 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo... 13 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų 13 1/2 %
2 metų 13 1/2 %
3 metų 13 1/2 %
su keičiamu nuosimčiu (variable rate)
1, 2 ar 3 metų 13 %
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgičiai.

AKTYVAI VIRŠ 79 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų namų gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
TELEFONAS: 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.p.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 10 %
180-185 d. term. ind. 10 1/4 %
1 metų term. indėlius 10 1/2 %
2 metų term. indėlius 10 3/4 %
3 metų term. indėlius 10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk. ... 11 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. ... 11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk. ... 11 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk. ... 11 %
RRSP, RRIF ir OHOSP 9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 11 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 11 1/4 %
Taupomąją sąskaitą 8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. ... 9 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 13 1/2 %
Sutarties paskolas nuo 13 1/2 %
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 13 1/2 %
2 metų 13 1/2 %
3 metų 13 1/2 %
Su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ir 3 metų 13 %

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduoame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sažiningas patarnavimas

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ TORONTE

Šv. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA SVEIKINA IR DĖKOJA GERB. TAUTIEČIAMS, KURIE PER EILĘ METŲ AUKOMIS, DARBAIS IR PALIKIMAIS ARTINA LIETUVAI LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ.

TAUTOS FONDO APYLINKĖ TORONTE. ISLINGTON, ONT.

Malonių Kalėdų švenčių ir laimingų naujų metų

savo klientams bei visiems lietuviams nuoširdžiai linki

WALTER DAUGINIS

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠGANITOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų; 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

D.N.Baltrukonis
/ tęsinys /

Lig šiol, plaukiant Reinu žemyn, savo pilimis pirmavo jo kairysis (vakarinis) krantas. Dešinysis, tuo tarpu, reiškėsi kitokiais istoriniais - architektūriniais paminklais. Kad ir šiuo momentu, mūsų ekskursijai artėjant prie savo apsiukimo, dešinėje (rytinėje) pusėje išnyra labai savo puošniais viduramžių stiliais 3-4 aukštų namais miestelis-prieplauka, vardu ASSMANNSHAUSEN. Tai labai aukštos klasės turistinis miestelis. Kiekvienas jo namas tarnauja kurioms nors turistų paslaugoms: viesbučiai, restoranai, vyno daryklos. Šis miestelis garsėja kaip raudonojo vyno centras. Būdinga, kad kiekvienas miestelio pastatas tiesiog rungtyniauja savo stiliumi: kiekvienas - vis kitokio stiliaus!

Assmannshausen - taipogi turi nemenką prieplauką. Prie krantinę prigludę keleta mažų keleivinių motorlaivių. Prie vieno jų prisijungia ir mūsų ekskursinis motorlaivis. Keleta keleivių nuliapa ir dar daugiau užlipa. Tarpe naujų keleivių viena šeima su maža mergyte ir už ją dukart didesniu šunimi. Tai tipiška šiuolaikinė vokiečių šeima. Buvo labai įdomu stebėti tą mažą mergytę meistriškai valdančią už save žymiai didesnę sutvėrimą.

Mūsų motorlaivis vėl pasileidžia Reino upe, tik šįkart prieš srovę - važiuojam atgal. Vėl tos pačios pilys, tie patys krantai, tik iš kitokios perspektyvos. Ir kažkaip viskas atrodo kitaip! Ir saulė šviečia jau iš kitos pusės! Girdime - iš šiaurės, pagal Reino vagą, tarpe jo aukštų krantų atriaumoja didžiulis malūnsparnis. Tikriausia - keleivinis, gabenantis gerai apmokančius turistus. Ir dar nemenuk: jo rotatorius mažiausia - dvylikos menčių. Jis smagiai nuriaumoja sau pietų link, mus greitai palikdamas. Gėrimės vėl tomis pačiomis pilimis, tais pačiais peizažais, vis ką nos naujo pastebėdami. Štai maža detalė: pačioje Reino vidurio srovėje - mažytis ančiukas! Jis, lyg mažytis kamuoliukas, narsiai iriasi laivo sukeltų bangų mėtomas. Ir štai, aplink mus ore smagiai skraido pora didelių ančių - tikriausia mažytis tėvai! Nežinia, kiek jie galėjo tam Reino srovės nesamam mažyčiui pagelbėti... Tačiau, visi mes jam linkėjome sėkmės! Tai vis mažytė dalelė nuolatinės dramos, kovos už gyvybę, šioje roman-tiškoje aplinkoje...

Mūsų dienos iškyla artėjo prie antrosios dalies sekmin gos pabaigos. Teliko dar Bingen'o miestelio ir jo garsios romėniškosios pilies apžiūrėjimas.

Mūsų ekskursinis motorlaivis, vardu RHEIN, savo raudoną su baltu vardu vėliavėlę išdidžiai plevendamas ant priekinio stiebo, veikia artėjo prie savo kelionės užbaigos - Bingen'o prieplaukos, iš kur visa ši nuostabi iškyla buvo pradėta. Sriautas žmonių lipome tiltu į krantą, kai kitas sriautas po mūsų vėl stūmėsi atgal į laivą, naujam reisu tomis pačiomis trasomis.

Diena pasitaisė tikrai dieviška. Mėlyname, kaip lino žiedas, danguje, saulutė jau kryo gerokai į vakarų pusę. Skubėjome dar kur nors užkasti ir pačią pilį apžiūrėti, nes 6-tą valandą jau turime būti Bingenbrücken'o geležinkelio stotyje, atgal į savo bazę - Bruchmühlbach. Kaip jau minėta, pilis savo pradžia skaičiuoja nuo Romėnų įkurtos tvirtovės - Bingham, 4-jame šimtmečiu A.D. Žinoma, dabartinė pilis, Klopp vardu, buvo statyta 16-tame amžiuje, toje pačioje vietoje, kur stovėjo romėniškoji tvirtovė. Dabar joje išlikę miesto archyvai.

Sveikinu

Mielus savo klientus,
draugus bei
pažįstamus

Kalėdų ir Naujų Metų proga!

ERNEST LENGNIKAS
"Talkos" (Hamilton)
Credito Unijos patarėjas
830 Main St. E. Hamilton, Ont.
Tel. office: 544-7125, res.: 529-6803

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavoje namuose —

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS
„TALKA“
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 1 m. 5.5%	asmenines paskolas 15.5%
santaukas 7.5%	nekiln. turto pask. 1 m. 12.75%
kasd. pal. taupymo s-ta 7%	nekiln. turto pask. 3 m. 14%
90 dienų indėlius 10%	Nemokamas čekių ir sąskaitų
1 m. term. indėlius 11%	apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. ind. mėn. pal. 10.5%	Nemokama narių gyvybės
3 m. term. indėlius 11%	drauda pagal santauką
RRSP ir RRIF (pensijos) 8.5%	dydį iki \$2.000 ir
RRSP ir RRIF 1 m. 11%	asmeninių paskolų
RRSP ind. 3 m. 11%	drauda iki \$25.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiai uždaryti.

Dabartinė pilis, keletą kartų buvusi sugriauta ir vėl atstatyta su visais romėniškais bruožais. Jos aukšti bokštai baigiasi sauniais romėniškais kuorais. Jos akmenys ir plytos keletos šimtmečių gerokai laiko apjuodintos. Praeitą karą taipgi prisidėjo prie pilies niokojimo. Pastebėti na viena labai svarbi detalė: pati pilis stovi ant labai didelės aukštumos. Ši aukštuma būdinga tuo, kad iš perspektyvų puikiai matoma visos Reino prieigos, kaip ir Nahe upės tėkmė. Taigi, strateginiai - visiškai kontrolė. O ir topografiniai, labai patogus privažiavimas gana nuožulnia plokštuma. Tačiau pačios pilies prieigos buvo gina-mos iš 3-jų sonų labai stačių akmeninių šlaitų. Pilies teritorija savo plotu primena šiek tiek Vilniaus Aukštąją pilį. Tik, žinoma, pati panorama iš šios pilies yra nepalyginamai didingesnė už Vilniaus pilies.

Pilies kieme yra iškastas nepaprastai gilus šulinys. Jo sienos yra sutvirtintos tašytais akmenimis. Turint omėny ir jau šiaip labai aukštą ir uolėtą pilies elevaciją, tas šulinys privalėjo būti tiek gilus, kad pasiekus jo požeminio vandens klotus. O tie klotai yra vandeningi ir šian-dien. Taigi, apgulties atveju, pilis turėjo savo vandens išteklius neribotam laikui. Kaip minėta, praeito karo metu, amerikiečių viena bomba pataikė tiesiog į šulinį. Tačiau viskas vėl buvo puikiai atstatyta. Jokių karo žaidžų nematyti.

Dabar pilis yra miesto savivaldybės žinioje. Puikiai užlaikoma. Joje, be archyvų, yra ir kai kurios miesto sa-valdybės įstaigos išsikūrę. Bingen'o (Klopp) pilis šiaandien kruopščiai užlaikomas istorinis - architektūrinis pa-minklas.

Visas pilies ansamblis yra labai rūpestin-gai atkurtas, pagal visas istorines detales, išskaitant ir tą jau minėtą šulinį pilies kieme. Jam buvo duota ypa-tingareikšmė. Jame daug istorinių įrašų, aprašančių svar-besnius pilies apgultimus, sugriovimus ar kitas negandas, išskaitant ir patį paskutinį 1939-1945 metų kare, kur šu-linys buvo gavęs tiesioginį bombos, išmestos iš amerikiečių bombonešio, sprogimą jo gelmėse... BULL'S EYE!

O panorama! 3 pasaulio šalis yra sunkiai beaprašo-ma! Nereikia kopti į aukštus pilies kuorus, kur pasakiška panorama atsivertų! Jinai čia pat, prie tavo kojų. Užten-ka tik apeiti pilies kiemą saugančius kuorus (gynybinę sieną). Pažvelk į šiaurės vakarus - Nahes upė atvingiuoja iš vakarų. Žvelk tiesiai į šiaurę - po tavo kojomis visos Bingen'o miestas, Reino posūkis desinė. Žiūrėk tiesiog į rytus - Reinas tau po kojų visu platumu. Už jo - Reino rytinis krantas su vynuogynų terasomis. O pietryčiuose, už Reino patybių - Rūhdesheim su jau mūsų aplankytos "Germania" moters statula! Tai tokius išpūdžius vežėmes namo po šios dienos iškylas. Sekanti iškyla - pati antroji romėnų sostinė - TRIERO miestas prie Mosel'io upės...

Trieras - Romos Imperijos Antroji Sosotinė

Miesto ir provincijos trumpa istorinė apžvalga.

Bent paviršutiniškai susipažinus su dalele Reino upės ir jos vietovėmis (Rūdesheim, Bingen ir Assmannshausen) ir kai kuriais jų išymesniais paminklais, dabar mūsų dė-mesys nukrypo į TRIERO miestą, jo garbingą istoriją ir ypač gerai išsilaikiusius jo architektūrinius pastatus - paminklus.

TRIER'AS laikomas ne tik seniausiu, bet ir gražiausiu iš Vokietijos miestų. Labai įdomu, jog Romos imperato-riai pasirinko šį, prie Mosel'io sriaunos ir vandeningos upės ir nepaprastai vaizdingos apylinkės išsikūrusi, miestą savo plačiosios imperijos antrine sostine. Pastudijavę truputį Europos žemėlapi, pastebime, jog Trier'as, kaip administracinis Romos imperijos centras, buvo žymiai patogiau stovintis, nei Roma, už sunkiai pereinamų Alpių kalnų. Tų laikų Romos Imperija valdė, be Viduržemio jūros pakraščiu, dargi Anglijos salos gerą dalį, visą Pire-nėjų pusiasalį, šiuolaikinės Prancūzijos ir didžiulios Va-karų Vokietijos plotus. Taigi, tokiems milžiniškiems im-perijos plotams administruoti, Trier'as romėnams buvo patogiausia vieta.

Trier'o miesto pradžia, pagal populiarias legendas, sie-kia 1300 metų prieš Romos įsteigimą. Jo įkūrėju laiko-mas Babylono princas TREBETA. Iš to kilo ir miesto dabartinis vardas Tier (lotyniškai - Treveris). Teigiama, jog ir žmogus čia apsigyveno dar 3000 m. B.C.

**TAUTOS FONDO
ATSTOVYBĖ
HAMILTONE**

**SVEIKINA SAVO NARIUS IR VISUS
LIETUVIUS, LINKĖDAMA MALONIŲ**

LINKSMŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ!

**HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS**

«TALKA»

**Kalėdų
ŠVENČIŲ ir
NAUJŲ METŲ
proga sveikina
visus savo
mielus narius
ir linki
sėkmės bei
Dievo palaimos
ateityje -**

VALDYBA

TRIER'AS, Porta Nigra Rūmai. Tai vienintelis Romėnų statinys, autentiškai išlikęs iš II-jo šimtmečio A.D.
Nuotr. D.N. Baktrukonis

Kai Cezario Gajaus Juliusa legionai išvygiavo į šį Mo-selio upės kraštą 58 m. B.C., jie rado jį apgyventą Tre-verianų genties, Galų-germaniškos kilmės. Trier'o miesto pirmieji istoriniai duomenys sako, kad valdant imperato-riui Augustui, romėnai čia įsteigė pirmąją gyvenvietę, pavadinę AUGUSTA TREVERORUM. Tai buvo 16 m. B.C. Miestas randasi toje vietoje, kur kryžiuosiai tų laikų didie-ji keliai iš pietų į šiaurę ir iš vakarų į rytus. Romėnams valdant, Trier'as nepaprastai augo ir gražėjo. Jau 40 m. A.D. romėnų geografas Pomponius Mela Trier'ą "gražiausiu miestu" Treverų krašte pavadino.

200 metų Trier'as gyveno "auksinį amžių". Tačiau 260-275 m. A.D. Germanų gentys pralaužė šiaurės rytų gynybines linijas ir Trier'o miestą visiškai sudegino. Ro-mėnai, vis delto, Trier'ą atstatė iš naujo, dar gražesni, nei anksčiau. Valdant imperatoriui Diokletianui (285-305), Trier'as buvo padarytas viena iš 4 imperijos sostinių. Trier'o mieste Constantinus Chlorus buvo išrinktas impe-ratoriumi ir 293 m. A.D. tapo Vakarų-Romos imperijos valdytoju. Jam valdant, Trier'as gyveno savo žydėjimo laikotarpį. Tuomet buvo pastatyti Imperatoriniai Rūmai su Thermomis (maudyklomis), kurių griuvėsiai tebostovi dabar. Trier'as, iki antrojo (Alemanų) sunaikinimo, buvo atviras miestas. Po to, tapo apsuptas aukšta gynybine siena, apėmusia 1.5 kvadratinį mylių plotą, tris kart didesni už Köln'o vietovę. Konstantinas Didysis Trier'ą padarė savo rezidencija 306-316 m. A.D. Jam valdant, Trier'as tapo antrąja Roma, į šiaurę nuo Alpių. Tuo lai-ku miestas jau turėjo 80,000 gyventojų ir buvo pakeltas "Galijos Prefektūra". Iš čia buvo administruojamos visos Imperijos teritorijos nuo Atlanto pakraščiu (įskaitant Ang-lijos salą, Pirenėjus)- skersai Prancūzija, Vakarų Vokietija, į rytus nuo Reino upės.

Valdant Konstantinui Didžiajam, krikščionybė buvo paskelbta Romos Imperijos oficialiaja religija. Nors impe-ratorinis sostas buvo perkeltas iš Romos į Konstantino-polį (324m. A.D.), jo sūnus vis dar laikė Trier'ą savo rezidencija.

Viespataujant Konstantinui Chlorui ir Konstantinui Didžiajam, Trier'e buvo pastatytos milžiniškos bažnyčios. "Aula Palatina", statyta 310 m. A.D., tebostovi ir šian-dien. Šis pastatas stebina lankytojus ir dabar savo ne-paprastu aukščiu, stiliumi ir paskirtimi. Štai keleta statis-tikos duomenų: sienų storis - nuo 2.3 iki 3.4 metrų, lubų aukštis - 30 m., plotis - 27 m., ilgis - 67 m. Iš pradžių šis pastatas buvo pastatytas kaip Romos Imperatorių rūmai. Čia buvo jie ir karūnuojami. Vėliau, amžiams slen-kant, keičiantis imperijoms, Trier'o miestas su savo ro-mėnų statytais rūmais, bažnyčiomis, buvo dar daug kartų nusiaubtas vandalų, normanų, įvairių karų, įskaitant ir paskutinįjį Antrąjį Pasaulinį karą. Praeito karo metu (1944 m.), miestas su savo istoriniais paminklais labai nukentėjo nuo oro puolimų, vėliau artilerijos ugnies. "Au-la Palatina" - Bazilika, buvo nuo bombų padegta. Po karo vėl viskas buvo restauruota. Jos lubos yra ištisinių pusų balkių - 27 m. ilgio!

Romėnų Imperijos viespatavimas su savo visa didybe Trier'e baigėsi pabaigoj 400 m. A.D. Nežiūrint visokiau-sių negandų, žmogaus ir laiko sunaikinimų, stebuklingai iki šių dienų išliko labai daug Romėnų statytų architek-tūrinių paminklų. Be jau minėtos "Aula Palatina", gerai išsilaikę stovi "Porta Nigra" masyvus korpusai. Labai ge-rame stovyje mūsų laikų sulaukė taipgi Amfiteatras, sta-tytas apie 100 m. A.D. Imperatorinės madyklos (didžiau-sios visoje Romos imperijoje) šių laikų sulaukė jau tik griuvėsių formoje.

Šių dienų Trier'as tebėra kraute perkrautas daugybe arenitektūrinių - istorinių paminklų iš įvairių amžių bei civilizacijų: romėnų, Franko-alemanų, ankstyvųjų vidur-amžių. Jame gausu pastatų sekuliarinio ir religinio pobū-džio. Tačiau miesto akcentas ir pasididžiavimas tebėra Romos imperijos istorinės relikvijos: Porta Nigra (Juodie-ji Vartai), Aula Palatina (Imperatorijų Rūmai), Thermae Imperialae (Imperatorijų Madyklos), Amphitheatre ir la-bai gerame stovyje esantis (žinoma, sumodernizuotas 1717 metais) Romėnų tiltas. Čia norėčiau kiekvieną iš šių pa-minėtų objektų atskirai šiek tiek aptarti. Be to, dar yra nepaprastai įdomus jau Viduramžiais statytas miesto cent-ras su keleta savo stilium bei audringa praeitimi labai brangių bažnyčių.

Porta Nigra

Šis gigantiškas pastatas randasi Senojo miesto cent-rinės gatvės gale. Kaip jau jo vardas sako - tai ir buvo miesto vartai. Jie buvo pastatyti Romėnų dar II-me am-žiuje A.D. Tie vartai buvo ir tebėra kolosinio dydžio, tarsi Romėnai norėjo kiekvieną - priešą ar draugą - vien tik tais rūmų vartais taip sukreisti, kad šie ne nemėgintų miestui ką nors blogo padaryti. O gigantiši jie tikrai yra: aukštis - 30 m., plotis - 36 ir gylis - 22 metrai! Jo apačia eina du arkiniai tuneliai (vartai), kuriais naudojasi ir šių dienų eismas. Tai yra vienas iš vertingiausių gryo Romėnų stiliaus architektūrinis paminklas, išlikęs beveik 2000 metų! Statytas jis buvo iš didžiulių smėlakmenio luitų, iš netoliese esančių Kyll slėnio akmenynų.

